

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

щодо виконання Регіонального плану надання безоплатної правової допомоги
на 2019 рік у Кіровоградській області
станом на 31 грудня 2019 року

ЗМІСТ:

Розділ І. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами:

[1.1] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад.

[1.2] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж БПД.

[1.3] Децентралізація системи надання БПД.

[1.4] Поступовий перехід від моделі залучення адвокатів ex officio до моделі офісів громадського захисту у кримінальних провадженнях.

[1.5] Розбудова комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги та впровадження інших новітніх інформаційних технологій.

Розділ ІІ. Результативні показники діяльності

[2.1] Результативні показники діяльності Регіонального центру.

[2.2] Результативні показники діяльності місцевих центрів.

Розділ ІІІ. Оплата послуг адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками:

[1.1] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад.

В рамках правопросвітницького проекту «Я маю право» організація та проведення для школярів, студентів (у школах, ліцеях, коледжах, технікумах, інститутах заходів інформаційно-просвітницького характеру на правову тематику)

Підвищення правової свідомості, культури та освіченості населення (правапросвітництво) є одним із основних завдань центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Тому, з метою підвищенню рівня знань та поінформованості громадян щодо реалізації та захисту своїх прав, збільшення реальних можливостей реалізації громадянами своїх прав, недопущення порушення їхніх прав, розширення доступу до безоплатної правової допомоги та поширення інформації про можливість її надання фахівцями та фахівчинями Регіонального та місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області протягом 2019 року проведено низку правопросвітницьких заходів, у тому числі в рамках загальнонаціонального правопросвітницького проекту Міністерства юстиції України «Я МАЮ ПРАВО». Представники Регіонального та місцевих центрів відвідували навчальні заклади, державні установи, де проводили тематичні семінари, лекції для вразливих категорій громадян, зокрема, дітей, молоді, пенсіонерів, інвалідів, учасників антитерористичної операції, безробітних і ін., а також громадських активістів, вчителів та педагогічних працівників з метою підвищення правової свідомості, культури та освіченості населення.

Так, протягом 2019 року працівниками Регіонального та місцевих центрів було проведено **1429** правопросвітницьких заходів.

15 січня 2019 року року начальником відділу «Онуфріївське бюро правової допомоги» Лілією Трепачовою в приміщенні Онуфріївської загальноосвітньої школи I-III ступенів, для учнів 9-а класу було проведено лекцію-бесіду на тему: «СТОП_БУЛІНГ». Перед початком лекції для її учасників організовано перегляд відеороликів, у яких досліджено явище булінгу, причини та підґрунтя для його виникнення, шляхи подолання. Ведучи довірливу розмову з школярами фахівець правового бюро відповіла на

основне питання слухачів – **«Що робити, коли це відбувається зі мною?»**.

Наприкінці заходу начальником відділу «Онуфріївське бюро правової допомоги» розповсюдила друковані матеріали правового характеру та буклети «#Я_МАЮ_ПРАВО!» серед учнів та надала інформацію про те, куди можна звернутися у випадку проявів булінгу у відношенні них. Це - Національна дитяча "гаряча" лінія: 0-800-500-225 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів) або 116 111 (безкоштовно з мобільних).

17 січня 2019 року Олена Смілянець начальник відділу «Новомиргородське бюро правової допомоги» Кропивницького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги провела правовий захід на тему: «Говоримо проти насильства» для учнів 4 класу Новомиргородської загальноосвітньої школи-інтернат I-II ступенів.

Під час заходу фахівчиня проінформувала та ознайомила учнів про небезпеку домашнього

насильства, розповіла про його види та способи уникнення, навела приклади суб'єктів протидії а також способів захисту. Як зазначала Олена Смілянець, насильство в сім'ї є однією з найбільш розповсюджених форм порушення прав людини. У більшості випадків протиправні дії проти когось із членів родини супроводжуються актами агресії, приниження та жорстокої поведінки. Як правило, найбільше страждають від сімейного насильства жінки та діти.

Під час заходу присутні переглянули відео, а також дізнались номери телефонів та адреси організацій та установ, що надають допомогу постраждалим.

Юні учасники заходу жваво долучилися до обговорення теми прав дітей, задавали питання та висловлювали свої думки з цього приводу.

24 січня 2019 року, головний спеціаліст Благовіщенського бюро правової допомоги Діана Мелезгінова провела урок правових знань для учнів Благовіщенського НВК№2 на тему: «Подолання булінгу та протидія домашньому насильству». Обговорювали новий закон щодо протидії булінгу, який передбачає чіткі алгоритми дій у випадку знущання та цькування.

Зокрема, якщо дитина стала свідком булінгу в закладі освіти, передусім вона може розказати про це батькам, вчителю, психологу або безпосередньо директору закладу. Якщо свідком булінгу став педагог або інший працівник школи, то він має повідомити керівника закладу, незалежно від того, чи поскаржилась йому жертва булінгу чи ні. Також фахівець бюро розповіла школярам про відповідальність за булінг, яка встановлена новим законом. Так, за булінг, а також за приховування подібних випадків, встановлюється адміністративна відповідальність у вигляді штрафу або навіть виправних робіт.

Всі учасники заходу отримали тематичні буклети системи БПД з контактними даними Благовіщенського бюро правової допомоги.

Зовнішність, вимова, поведінка, успіхи в навчанні, статки родини – все це може стати причинами булінгу. Дорослі не зможуть ізолювати дітей від важких ситуацій і переживань. Але вони можуть допомогти вирішити цю проблему. Саме вирішувати, а не замовчувати чи заперечувати – закликали кропивницьких школярів та вчителів фахівчині системи БПД – Олена Шишкарьова, Ольга Салоїд та адвокатка Анастасія Шепеленко.

«Жодна людина не має право принижувати чи завдавати болю іншим. Ситуація приниження та насильства не є прийнятною. Якщо ви стали свідком булінгу, потрібно обов'язково повідомити про це дорослих: вчителів, шкільного психолога, директора, батьків. Пам'ятайте, що ситуації з фізичним насильством потребують негайного втручання», – пояснила заступниця директора Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області **Олена Шишкарьова**.

Адвокатка **Анастасія Шепеленко** пояснила дітям як можна вирішити суперечку на прикладі мультфільму «Кінь проти хом'яка».

«У будь-якій ситуації, суперечки потрібно вирішувати мирним шляхом і в жодному разі не застосовувати силу», – підкреслила **Анастасія Шепеленко**.

Наприкінці уроку учні отримали «Паспорти прав дитини», а найуважніші та найактивніші значки «Право з тобою».

Показ мультфільму про суд, знятого в рамках грантового проекту «Підвищення обізнаності дітей з діяльністю судів» за підтримки Програми USAID Ukraine - USAID Україна " Нове правосуддя". «Урок справедливості» ініційований Асоціацією розвитку суддівського самоврядування України за підтримки ради суддів України.

04 квітня 2019 року, головний спеціаліст Вільшанського бюро правової допомоги Олена Базильська взяла участь у профорієнтаційній програмі «Проффест», яка проводилась у приміщенні Вільшанської загальноосвітньої школи I-III ступенів (опорний навчальний заклад).

На початку заходу учні були ознайомлені з документами, які захищають права дітей, теоретично обґрунтованою сутністю насильства. Були з'ясовані основні причини насильства над

дітьми в середовищі сім'ї та виявлення шляхів його подолання.

«Щорічно понад 3 млн. дітей спостерігають за насильством в сім'ї або є вимушеними їх учасниками. Психологічні та фізичні зловживання відбуваються найчастіше в сім'ї, і це дивно, тому що саме в родині діти найперше повинні отримувати захист та піклування» - зазначила в своєму виступі Олена Базильська.

Потім фахівчиня бюро перелічила різновид проявів домашнього насильства:

- фізичне знущання над дитиною;
- залякування, навіювання страху за допомогою жестів, поглядів;
- постійний контроль її доступу до спілкування з ровесниками, родичами, одним із батьків;
- використання образливих прізвиськ, ігнорування її, незадоволення її основних потреб;
- порушення її статевої недоторканості;
- ухилення від обов'язків щодо дитини;
- втягування у з'ясування стосунків і використання їх задля шантажу.

Наприкінці виховної години учасники заходу отримали інформаційний матеріал щодо подолання булінгу та домашнього насильства.

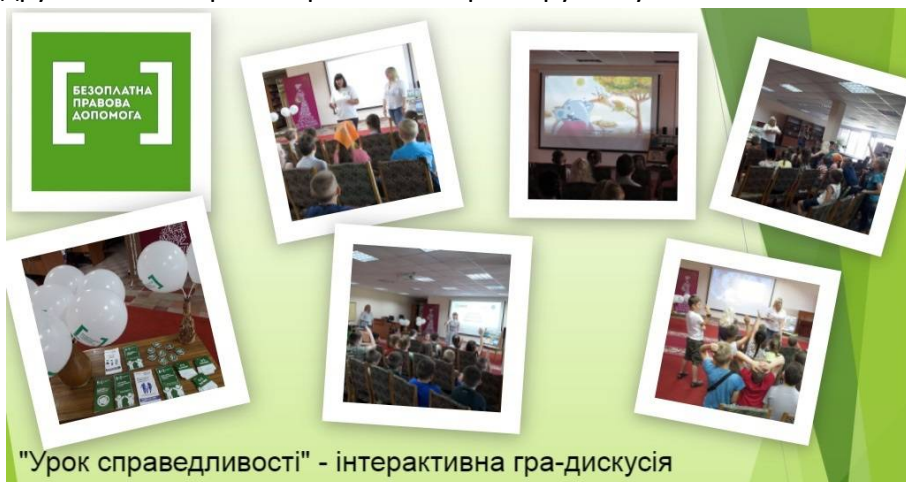
3 травня 2019 року в.о. начальника відділу Компаніївське бюро правової допомоги Кропивницького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ірина Дремлюга провела правопросвітницький захід для учнів КЗ «Компаніївське навчально-виховне об'єднання» на тему: «Твої права, твій захист». Учнім було роз'яснено їх права та способи їхнього захисту в разі порушення. Присутнім було роздано інформаційні матеріали: «Твої права, твій захист» та «Паспорт дитини».

07 травня 2019 року головний спеціаліст відділу «Онуфріївське бюро правової допомоги» Артем Малолітко провів тематичний урок в Онуфріївській ЗОШ I-III ступенів для учнів 7-А класу на тему: «Кібербулінг». В ході уроку учні були ознайомлені з поняттям «Кібербулінгу», адміністративною відповідальністю за вчинення кібербулінгу.

Наприкінці уроку учнів було проінформовано куди звертатися за правовою допомогою, про систему «БПД» та місію проекту «Я МАЮ ПРАВО»!. Також учні отримали

друковані матеріали правового характеру та буклети «Я МАЮ ПРАВО!».

"Урок справедливості" - інтерактивна гра-дискусія

Як вирішити суперечку? Чому виникають суперечки? Хто вирішує спори між дітьми та дорослими? На ці запитання шукали відповіді під час інтерактивної гри-дискусії учні пришкільних літніх таборів спільно з фахівцями системи БПД та бібліотекарями **07 червня 2019 року**.

Як вирішити суперечку? Чому виникають суперечки? Хто вирішує спори між дітьми

та дорослими? На ці запитання шукали відповіді під час інтерактивної гри-дискусії учні пришкільних літніх таборів спільно з фахівцями системи БПД та бібліотекарями.

«Люди мають різні інтереси, тому між ними виникають суперечки. Допмагають вирішити суперечки правники, адвокати, судді. На Кіровоградщині працюють центри безоплатної вторинної правової допомоги, до яких, задля захисту своїх прав, можуть звертатись і діти, і дорослі. Працівники цих центрів допоможуть вирішити суперечку та захистити порушені права», – повідомила Олена Шишкарьова, заступниця директора Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області.

Адвокатка Анастасія Шепеленко запропонувала учням поділитись на дві команди та, переглянувши мультфільм «Слон проти Жирафи», справедливо розсудити звірів. Під час жвавої дискусії учні активно вибудовували та відстоювали лінію захисту свого клієнта.

«Кожен має право на життя. Це право важливіше за інші права. Якщо виникає загроза для життя, права інших можуть обмежуватись», – пояснила учням рішення судді Анастасія Шепеленко.

Наприкінці уроку учні отримали «Паспорти прав дитини», повітряні кульки та значки «Право з тобою».

Показ мультфільму «Урок справедливості -2» здійснено в рамках реалізації грантового проекту «Підвищення обізнаності дітей з діяльністю судів» за підтримки Програми Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Нове правосуддя». «Урок справедливості-2» ініційований Асоціацією розвитку суддівського самоврядування України за підтримки Ради суддів України.

та домашнього насильства".

24 липня 2019 року, в межах проекту «Я маю право», начальник Гайворонського бюро правової допомоги Максим Гайдай провів правопросвітницький захід на тему: «Відповідальність за булінг» для дітей, які відпочивають в дитячому оздоровчому таборі «Чайка». В ході бесіди з

12 липня 2019 року, головний спеціаліст Новоархангельського бюро правової допомоги Володимир Журавка разом з фахівцем центру соціальних служб для дітей сім'ї та молоді Оленою Волощук провели тематичний семінар для дітей 2-ї зміни дитячого оздоровчого табору "Бригантина" на тему: "Твої права - твій захист", "Подолання булінгу

дітьми піднімалися питання відповідальності неповнолітніх та їх батьків за вчинення булінгу, керівництва закладів освіти – за факти приховування вчинення булінгу. По завершенню заходу всі учасники отримали тематичні буклети з реквізитами бюро.

04 вересня 2019 року фахівчиня Кропивницького місцевого центру Наталія Цуцман провела тематичний урок «Я МАЮ ПРАВО!» для учнів 5 і 6 класів «Мар'ївської ЗШ I-III ступенів» Компаніївського району Кіровоградської області, де розповіла про основоположні права дітей та їх захист, також розповіла про безоплатну правову допомогу та де вона знаходиться.

Дієвий та повноцінний захист прав дитини є обов'язком держави. Діти мають не тільки знати свої права та обов'язки, а й вміти захищати.

Як захистити свої права? Де маленькі школярі можуть знайти підтримку та пораду? Яка відповідальність за вчинення та приховування випадків цькування? З цими питаннями дітям допомагали розібратися фахівці системи безоплатної правової допомоги та патрульної поліції під час тематичних уроків «Я МАЮ ПРАВО!».

«Конвенція з прав дитини є першим і основним міжнародним документом, який присвячений переліку прав дитини. Конвенція про права дитини – це ваші права. Ви можете не думати про них та не використовувати їх щодня. Але ви маєте знати, що вони існують і гарантовані вам державою. Вони – ваші», – пояснила учням **Олена Шишкарьова**, заступниця директора Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Під час правових уроків представники центру безоплатної вторинної правової допомоги та патрульної поліції в інтерактивній формі роз'яснили учням їх гарантовані права та обов'язки.

Також наголосили, що отримати юридичну допомогу діти можуть у центрах безоплатної вторинної правової допомоги. Адресу найближчого центру можна дізнатись за номером телефону 0800 213 103 (дзвінки безкоштовні).

05 вересня 2019 року в Березовобалківській ЗШ I-III ступенів (опорний навчальний заклад) начальник Вільшанського бюро правової допомоги Анастасія Повар провела урок на тему «Твої права – твій захист».

«40 прав дитини прописано у Конвенції ООН про права дитини. Серед них: право на життя, право на ім'я, право на сім'ю, на турботу і піклування, право на освіту, право на безпечне довкілля, право на медичну допомогу, право на інформацію тощо», - зазначила фахівчиня бюро.

Учні попрацювали із «Картою прав дитини», визначили правила поведінки, яких мають дотримуватися у суспільстві, отримали буклети «Твої права – твій надійний захист» та «Паспорт дитини».

13 вересня 2019 року фахівчині Кропивницького місцевого центру Юлія Гула та Наталія Цуцман та головний спеціаліст з питань забезпечення діяльності Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини Головного територіального управління юстиції в Кіровоградській області Вікторія Драбина провели для учнів 9 б класу КЗ «Навчально-виховного комплексу «Спеціалізований

загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів № 26 - дошкільний навчальний заклад - дитячий юнацький центр «Зорецвіт» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області» тематичний урок «Зупинимо явище булінгу в школах» з нагоди Всеукраїнського тижня протидії булінгу та в межах правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!».

У молодіжному середовищі досить часто зустрічаються ситуації, коли основним способом вирішення тих чи інших спірних питань є не скільки вирішення проблеми, скільки доказ власної правоти будь-якими шляхами, зокрема, насильством. Як захистити себе від насильства? Де можна отримати правову допомогу? Які послуги надають центри безоплатної вторинної правової допомоги роз'яснювали кропивницьким студентам фахівці системи безоплатної правової допомоги та представники патрульної поліції.

«Якщо вам навмисно роблять боляче, словесно чи діями, або ви стали свідком насильства – звертайтеся за захистом, зокрема, до центрів безоплатної вторинної правової допомоги», – наголосила **Олена Шишкарьова**, заступниця директора Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області.

Також вона пояснила, що, звернувшись до центрів безоплатної вторинної правової допомоги, можна отримати види правових послуг за рахунок держави.

булінгом.

02 жовтня 2019 року фахівець Олександрійського МЦ з надання БВПД Анна Лунга – Лягуша провела право просвітницький захід зі студентами 1-го курсу Олександрійського педагогічного коледжу на тему: «Протидія булінгу. Адміністративна та кримінальна відповідальність неповнолітніх». Студентів проінформовано про протидію булінгу та відповідальність за діяння спричиненні булінгом, роз'яснено види булінгу, куди потрібно звертатися жертвам булінгу та відповідальність за правопорушення спричиненні

Наприкінці заходу присутніх проінформовано про систему «БПД» та місію проекту «Я МАЮ ПРАВО!», надано кожному студенту матеріал стосовно проведеної тематичної зустрічі, а саме буклети «стоп булінг», протидія булінгу, викладачу надані інформаційні плакати «зупинимо булінг».

07 листопада 2019 року начальник Вільшанського бюро правової допомоги Анастасія Повар провела правопросвітницький захід на тему: «Попередження насильства в сім'ї» для школярів 6-8 класів Вільшанської загальноосвітньої школи I-III ступенів (опорний навчальний заклад)» під час якого порушила актуальне в сучасному українському суспільстві питання профілактики і подолання проявів насильства щодо дітей у сім'ї.

Учні дізнались, що 7 січня 2018 року набрав чинності Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Цей закон спрямований на посилення захисту постраждалих від домашнього насильства та значною мірою дозволяє посилити заходи, котрі спрямовані на припинення домашнього насильства, надання допомоги та захисту постраждалим особам, відшкодування їм завданої шкоди, а також дозволяє здійснювати належне розслідування випадків такого насильства для притягнення до

відповідальності кривдників з метою зміни їхньої поведінки.

З метою зацікавленості учнів фахівчиною Вільшанського бюро правової допомоги було підготовлено презентацію щодо подолання домашнього насильства, також учнями переглянуто соціальний ролик - домашнє насильство, факти та цифри. Фахівець Бюро наголосила на тому, що потрібно не лише знати, а й важливо правильно вміти реалізувати свої права. Школярам були надані чіткі й зрозумілі алгоритми дій у випадках порушень їхніх прав. Також учням повідомлено про зміни в законодавстві щодо категорій громадян, які мають право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги. Так, скористатися правом на безоплатну вторинну правову допомогу відтепер можуть не лише діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, а й усі діти.

13.12.2019 року, в рамках реалізації загальнонаціонального правопросвітницького проекту Міністерства юстиції України «Я МАЮ ПРАВО!», начальник відділу «Устинівське бюро правової допомоги» Кропивницького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Валентин Баранов провів правопросвітницький захід для учнів 7-го класу Устинівської ЗОШ I-III на тему: «Конвенція ООН про права людини».

Права людини крізь призму документального фільму обговорювали під час правопросвітницького заходу «Правовий кінозал» фахівчині Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області зі студентами Будівельного коледжу.

Номінований на «Оскар» документальний фільм Міхала Щезняка «Точка відліку» – це розповідь про злочин і покарання, про боязнь свободи і про те, до чого вона призводить.

Фахівчині Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області – Олена Шишкарьова та Ольга Салод спільно з адвокаткою Анастасією Шепеленко детально проаналізували переглянутий фільм та наголосили на недопустимості позбавлення людини її прав.

«Право на життя належить до фундаментальних прав людини. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. За скоєння злочину особа має обов'язково понести покарання, яке полягає в

Правовий кінозал фільм "Точка відліку"

передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого», – пояснила Олена Шишкарьова.

«Завжди потрібно бути дуже уважними у спілкуванні з своїми близькими, потрібно розуміти, що ви робите та які наслідки можуть бути. У героїні після вчиненого злочину повністю зламане життя. Вона звісно може соціалізуватися, але постає питання - як жити цій дівчині далі, адже вона позбавила життя найріднішу людину – бабусю. Їй потрібно пройти досить складний шлях. Будьте уважними та обережними з тим колом осіб, з яким спілкуєтесь, з тим, що вам пропонують, адже всі ваші дії мають наслідки, і можуть призвести до кримінальної відповідальності», - прокоментувала Анастасія Шепеленко.

Організація та проведення інформаційно-просвітницьких заходів в державних установах (Центри зайнятості, управління праці та соціального захисту населення тощо), спрямованих на підвищення рівня правової поінформованості безробітних, внутрішньо переміщених осіб, учасників бойових дій, АТО, осіб з інвалідністю та ветеранів війни щодо захисту своїх прав, зокрема права на БПД та соціальний захист.

14 січня 2019 року був проведений право просвітницький захід в Світловодському Територіальному центрі соціального обслуговування надання соціальних послуг. Відбулася зустріч з працівниками установи. Захід був проведений начальником відділу Мирошник А.Г. Присутніх було проінформовано про право на безкоштовний проїзд у міському транспорті. **Право безкоштовного проїзду мають: ветерани війни, громадяни, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, особи з інвалідністю, пенсіонери за віком, діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, які виховуються або навчаються у навчально-виховних та**

навчальних закладах, діти до 6 років (без зайняття окремого місця для сидіння), діти з багатодітних сімей, постраждалі учасники Революції Гідності. **Що робити, якщо безкоштовний проїзд для пільговиків не надається.** Наприкінці заходу присутніх поінформовано куди звертатися за правовою допомогою, про систему «БПД» та місію проекту «Я МАЮ ПРАВО!».

07 лютого 2019 року, в приміщенні Маловисківської районної державної адміністрації, за участі начальника Маловисківського бюро правової допомоги Марини Кучеренко, відбулась тематична зустріч з головами та іншими представниками сільських рад Маловисківського району на тему: «Виборчі права громадян та способи їх здійснення. Як голосувати не за місцем реєстрації».

«Вибори президента України наближаються повільними, але впевненими кроками. 31 грудня 2019 року стартував виборчий процес, кандидати повільно стягуються до ЦВК для реєстрації.

Однак готуватися до 31 березня потрібно не тільки тим, хто хоче обійняти президентську посаду, але і громадянам України. Тим, хто має можливість проголосувати за місцем прописки, хвилюватися нічого – процедура стандартна і жодних істотних змін не зазнала.

Виборчий процес в Україні значно ускладнюється тимчасовою окупацією Криму і Донбасу. Окрім цього, не варто забувати і про тисячі переселенців, які залишили свої будинки і проживають далеко від місця прописки. Як бути їм?» - розпочала свій виступ Марина Кучеренко.

Фахівчиня бюро ознайомила присутніх з алгоритмом дій як голосувати переселенцям і жителям тимчасово окупованих територій та як проголосувати не за місцем реєстрації.

По закінченню заходу М. Кучеренко підкреслила, що у разі порушення прав громадян під час виборів, для отримання юридичного супроводу можна звернутись до Маловисківського бюро правової допомоги Голованівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

4 березня 2019 року начальник відділу правопросвітництва та взаємодії з суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги Олена Морозова та заступник начальника відділу правової інформації та консультації Анна Хабзей працювали на тренінгу для членів окружних виборчих комісій у Кропивницькому так як 31 березня громадянам України доведеться обирати президента. І саме в цей час дуже актуальним стає виборче право кожного українця. Тренінг організований Громадською організацією «Громадські ініціативи» для того, щоб поглибити свої знання з питань виборчого права та актуалізувати законодавчі нововведення щодо внутрішнього переміщення осіб.

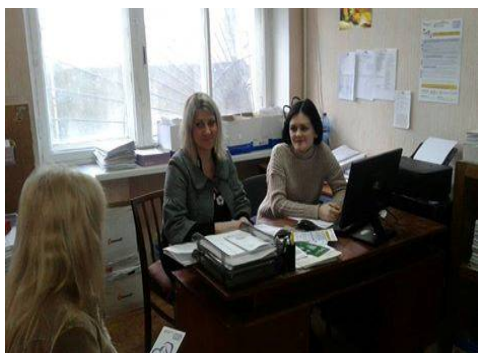
Як швидко отримати правову консультацію? Як скористатися можливостями платформи «WikiLegalAid»(wiki.legalaid.gov.ua)? Яке наповнення бази, пояснили фахівчині Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області – Олена Шишкарьова та Ольга Салоїд директорам обласних бібліотек під час розширеної ради в Обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Д.Чижевського.

Олена Шишкарьова продемонструвала, яким чином можна скористатися базою правових консультацій.

«Довідково-інформаційна платформа – це спільна робота фахівців-юристів системи безоплатної правової допомоги. Ця інформаційна база функціонує за принципом відомої "Wikipedia", наповнюється правовими консультаціями з найактуальніших питань, що відповідають реальним запитам громадян», – підкреслила Олена Шишкарьова.

Ольга Салоїд зазначила, що фахівці центрів безоплатної вторинної правової допомоги та бюро правової допомоги спільно з бібліотекарями проводять широку правопросвітницьку роботу. Для підготовки правопросвітницьких заходів можна використовувати правові консультації бази «WikiLegalAid».

Окрім правової інформації у WikiLegalAid містяться посилання на нормативні акти, зразки процесуальних документів та посилання на судові рішення. Над удосконаленням та розширенням бази правових консультацій працює Експертна група з питань забезпечення належного функціонування платформи WikiLegalAid.

18 квітня 2019 року головним спеціалістом відділу «Знам'янське бюро правової допомоги» А. Івановою в межах проекту "Я МАЮ ПРАВО!" спільно із старшим державним виконавцем Знам'янського міськрайонного відділу державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Кіровоградській області Луначенко Оленою Олегівною було здійснено особистий прийом громадян. Під час прийому звернулось чотири особи за роз'ясненнями з питань зняття арешту з нерухомого майна в зв'язку з виплатою заборгованості по аліментам, з питань стягнення

заборгованості за кредитним договором, а також з питань виїзду з дитиною за кордон без згоди другого з батьків. В межах правопросвітницької кампанії «Відповідальне батьківство», присутнім було роз'яснено, що для цього потрібно зробити, терміни поїздки, тощо. Всім громадянам були надані відповіді на їх питання. Наприкінці прийому присутнім роздані інформаційні буклети на висвітлену тематику та буклети «Я МАЮ ПРАВО!».

03 травня 2019 року, відділом «Бобринецьке бюро правової допомоги» Голованівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги було проведено тематичну зустріч в приміщенні Бобринецького районного військового комісаріату на тему: «Права військовослужбовців, соціальний захист військовослужбовців та учасників АТО».

На зустрічі були присутні працівники військкомату та представники громадської організації «Воїнів інтернаціоналістів» та «Учасників антитерористичної операції Бобринецького району».

Під час зустрічі Наталія Яворська довела присутнім інформацію про основи соціального захисту військовослужбовців, учасників АТО та гарантії їх соціального захисту.

Після завершення зустрічі бажаним було надано консультації та роз'яснення з цікавлячи їх питань.

Серед основних питань, що найбільше цікавили присутніх можна відзначити питання про порядок отримання статусу учасника бойових дій та проблемні питання що виникають в процесі оформлення, пенсійне забезпечення військовослужбовців, складнощі в реалізації учасниками АТО свого права на встановленні законодавством пільги.

З керівництвом РВК та головами ГО було досягнуто домовленостей щодо проведення спільних заходів спрямованих на захист прав військовослужбовців та учасників бойових дій.

02 липня 2019 року начальник відділу «Світловодське бюро правової допомоги» А.Мирошник, провела правопросвітницький семінар для працівників Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) м. Світловодськ на базі зазначеної установи. В ході заходу присутніх проінформовано про порядок виїзду з неповнолітньою дитиною за кордон та порядок отримання послуги «Муніципальна няня». Висвітлювалися питання стосовно:

порядку виїзду за кордон без дозволу одного з батьків та порядок оформлення соціальної допомоги на компенсаційні витрати послуги муніципальної няні. Наприкінці заходу присутніх проінформовано куди звертатися за правовою допомогою, про систему «БПД», місію проекту «Я МАЮ ПРАВО!» та право просвітницької кампанії «Відповідальне батьківство» та «Поїхати з дитиною за кордон - легко!». Крім того, розповсюджені буклети правового характеру з правових питань різних категорій.

Про зміни в законодавстві, в межах право-просвітницької кампанії «Відповідальне батьківство», йшлося **12 липня 2019 року** під час зустрічі головного спеціаліста Добровеличківського бюро правової допомоги Ірини Куреньової з працівниками товариства з обмеженою відповідальністю «Алекс Трейд».

Фахівчиня бюро розповіла присутнім, що внесені зміни до законодавства передбачають посилення відповідальності неплатників аліментів, збільшення мінімального рівня фінансової підтримки дітей, які проживають в неповних сім'ях,

та запровадження нових санкцій для батьків, які не сумлінно виконують свій обов'язок.

Згідно з новими правилами той з батьків, з ким проживає дитина і який не перешкоджає другому з батьків бачитися з дитиною, зможе виїхати з нею за кордон на термін до місяця без нотаріальної згоди іншого, якщо має рішення суду або органу опіки і піклування, яким підтверджено, що дитина проживає з ним. Таке рішення треба буде показати прикордонникам при виїзді.

Окрім того, один з батьків, хто вивозить дитину, обов'язково має повідомити про виїзд рекомендованим листом другого з батьків, у разі наявності інформації про місце проживання другого з батьків, якщо той не ухиляється від сплати аліментів та належно виконує батьківські обов'язки.

26 липня 2019 року, фахівчиня Бобринецького бюро правової допомоги Наталія Яворська під час робочої зустрічі з керівниками структурних підрозділів РДА, сільськими головами та представниками громадських організацій району, яка відбулась в малому залі Бобринецької районної державної адміністрації, розповіла присутнім про інформаційну кампанію «Чесна платіжка», спрямовану на інформування населення у сфері захисту прав споживачів.

30 липня 2019 року головний спеціаліст відділу «Знам'янське бюро правової допомоги» А. Іванова в межах проекту «Я МАЮ ПРАВО!», інформувала на робочій зустрічі працівників Знам'янської міської бібліотеки-філії №3 за участі начальника Знам'янського міськрайонного відділу ДРАЦС Головного територіального управління юстиції Кіровоградської області Самофалової Раїси Петрівни, що таке торгівля людьми, як протидіяти насильству, про які правила безпеки варто пам'ятати для уникнення пастки, яка підтримка з боку держави

надається особам, які постраждали від торгівлі. Наприкінці заходу присутнім було роздано інформаційно-правові буклети та поінформовано про систему «БПД», місію проекту «Я МАЮ ПРАВО!» та правопросвітницькі кампанії «Відповідальне батьківство» та «Чесна платіжка».

14 серпня 2019 року заступник директора Олександрійського МЦ з надання БВПД В.Безлюдько та головний спеціаліст центру В.Світановський в територіальному центрі соціального обслуговування м. Олександрії провели право просвітницький захід з соціальними працівниками терцентру на тему: «Чесна платіжка». Присутнім була доведена постанова Кабінету Міністрів з даного питання та алгоритм дій споживача теплової енергії. В кінці заходу присутнім надані відповіді на запитання та

поінформовано про систему БПД, правопросвітницькі кампанії «Відповідальне батьківство», «Чесна платіжка», місію проекту «Я МАЮ ПРАВО!» та розповсюджені буклети та плакати з правових питань різних категорій.

25 жовтня 2019 року відбулась зустріч начальника Бобринецького бюро правової допомоги Дениса Ніколаєнка з працівниками районного військового комісаріату. На зустрічі говорили про захист прав військовослужбовців та пільги для учасників бойових дій та членів їх сімей. Денис Ніколаєнко зазначив, що пільги учасникам бойових дій надаються відповідно до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів

війни, гарантії їх соціального захисту».

15 листопада 2019 року фахівчиня Кропивницького МЦ з надання БВПД Вікторія Баланюк розповіла працівникам управління соціального захисту населення Фортечної районної у місті Кропивницькому ради про права і гарантії внутрішньо переміщених осіб. Учасникам бесіди також нагадала про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб та зазначила, що вони користуються тими ж правами та обов'язками як і інші громадяни України. Законодавством забороняється будь-яка дискримінація, що стосується внутрішньо переміщених осіб.

02 грудня 2019 року в рамках Всеукраїнського тижня права начальник Світловодського БПД провела право просвітницький захід в Світловодському міськрайонному центрі зайнятості для учасників АТО. Присутніх проінформовано про порядок виділення земельних ділянок учасникам АТО відповідно до ст.12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та ст.118 Земельного кодексу України, а саме під час заходу оговорені такі питання: право учасників АТО на цільове призначення та норми безоплатної

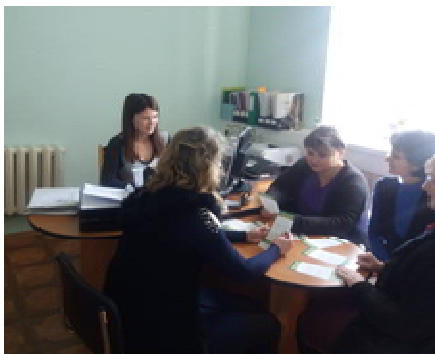
приватизації земельних ділянок; процедура виділення земельних ділянок; хто передає земельні ділянки у власність. Наприкінці заходу присутнім надано інформацію куди звертатися за правовою допомогою, про систему «БПД».

Постійно діючі правопросвітницькі форуми з найактуальніших питань життя громад

09 жовтня 2019 року головний спеціаліст Світловодського БПД Шлєєва Яніна провела право просвітницький захід в приміщенні Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) м. Світловодськ, для людей похилого віку, мешканців м.Світловодськ. В ході заходу присутніх проінформовано про нарахування тарифів за послуги з постачання енергії та права на адресну безготівкову допомогу сім'ям, яка надається на погашення витрат з оплати житлово-комунальних послуг. Висвітлювалися питання стосовно тарифів на тепло та гарячу

воду, захист прав споживача житлово-комунальних послуг.

10 жовтня 2019 року в.о. начальника відділу Компаніївське бюро правової допомоги Кропивницького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ірина Дремлюга провела семінар «Оформлення субсидії» в Управлінні соціального захисту населення Компаніївської РДА. Також напрацювали механізм перенаправлення між даними установами та обговорено можливість підписання Меморандуму про співпрацю.

08 листопада 2019 року, головний спеціаліст у Добровеличківського бюро правової допомоги Ірина Куреньова провела навчання для працівників Липнязької сільської ради - «Нове в законодавстві з питань соціального захисту населення». Представники ОМС дізнались про

напрямки дій кампанії «Відповідальне батьківство». Також, в приміщенні сільської ради було організовано роботу мобільного консультаційного пункту, під час якого, місцеві жителі отримали консультації із сімейного та земельного права.

Про умови та ризики працевлаштування за кордоном йшлося **18 листопада 2019 року** під час зустрічі фахівчині Голованівського МЦ з надання БВПД Ірини Пташник з особами, що перебувають на обліку в Голованівській районній філії Кіровоградського ОЦЗ. Фахівчиня системи БПД зазначила присутнім певні правові аспекти вибору майбутнього роботодавця та наголосила, що у разі виникнення ситуацій з недобросовісними або дискримінаційними правилами чи рішеннями під час роботи за кордоном, порушеннями прав та перешкодами під час роботи та проживання, кожен громадянин України може звернутися за допомогою до консульських установ.

Проведення роз'яснювальної роботи для засуджених в установах покарань щодо права на отримання БВПД

Про порядок голосування на виборах в установі виконання покарань, облаштування виборчих дільниць, уточнення списків виборців, заповнення бюлетенів йшлося під час спільного консультування фахівцями центрів БВПД та представником Всеукраїнської громадської організації «Громадянська мережа «ОПОРА» – осіб, які відбувають покарання у Кропивницькій виправній колонії №6.

Олена Шишкарьова, заступник директора Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області нагадала присутнім, що на Кіровоградщині працюють чотири центри безоплатної вторинної правової допомоги. Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги надає доступ до такої допомоги у кримінальних справах затриманим, підозрюваним, обвинуваченим, засудженим.

Відповідно до п. 7 ч.1 ст. 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» особи, засуджені до позбавлення волі є суб'єктами права на безоплатну вторинну правову допомогу. Для її отримання засудженому необхідно звернутись з письмовим зверненням через адміністрацію місця ув'язнення до Регіонального центру про надання безоплатної вторинної правової допомоги. Після отримання повної інформації Регіональний центр приймає рішення щодо призначення захисника.

«Для того, щоб зробити вибір у день голосування слід переконатися про включення до списку виборців. Таку інформацію ви можете отримати від адміністрації установи або самостійно переглянути список виборців даної дільниці на інформаційному стенді установи з 22 по 25 березня. Якщо ви не знайшли свого прізвища у списку виборців, або в ньому допущені помилки, зверніться до виборчої комісії та напишіть заяву про усунення неточностей або

включення до списку виборців», – пояснив **Євген Гурницький**, громадський омбудсмен із захисту виборчих прав Громадянської мережі «ОПОРА» у Кіровоградській області.

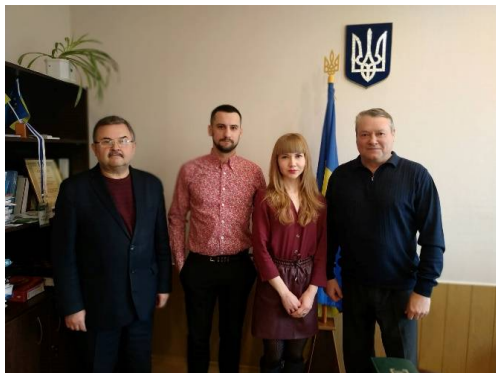
Розвиток мережі партнерів та незалежних провайдерів надання БПД, налагодження співпраці із ними та надання методичної допомоги

10 січня 2019 року було укладено та підписано Меморандум про співпрацю між Кропивницьким місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги та Кіровоградською обласною організацією українського товариства сліпих.

До заходу долучились головний спеціаліст відділу правової інформації та консультації Кропивницького місцевого центру з надання БВПД Наталія Глушук, начальник відділу правопросвітництва та взаємодії з суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги Олена Морозова та голова правління Кіровоградської обласної організації українського товариства сліпих Ірина Казанцева.

Серед основних напрямів співпраці – взаємодія між центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги та регіональною організацією УТОГ, розповсюдження серед осіб з інвалідністю з зором інформаційних матеріалів щодо прав та соціальних гарантій для таких осіб, передбачених законодавством України, у тому числі, їх права на безоплатну правову допомогу відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу»; вжиття спільних заходів для забезпечення захисту прав та соціальних гарантій осіб з інвалідністю з зором, у тому числі, права на безоплатну правову допомогу; організація та проведення спільних заходів, спрямованих на підвищення рівня правової поінформованості осіб з інвалідністю з зором щодо захисту своїх прав, зокрема права на безоплатну правову допомогу, шляхом проведення конференцій, семінарів, круглих столів, зустрічей та інших заходів тощо.

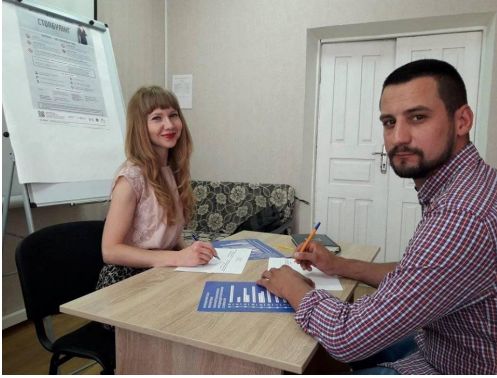

22 лютого 2019 року в рамках Меморандуму про співпрацю між Всеукраїнською громадською організацією «Громадянська мережа «ОПОРА» та Координаційним центром з надання правової допомоги від 13 лютого 2019 року, Доручення Координаційного центру від 20 лютого 2019 № 0330-19-10, на базі Регіонального центру відбулась **робоча зустріч з представником ВГО «Громадянська мережа «ОПОРА»- громадським омбудсменом із захисту виборчих прав Євгеном Гурницьким**. Під час зустрічі було узгоджено **спільний план дій** Регіонального центру з

надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області та Громадським омбудсменом із захисту виборчих прав ВГО «Громадянська мережа «ОПОРА».

20 травня 2019 року в.о. начальника відділу Компаніївського бюро правової допомоги Кропивницького місцевого центру з надання БВПД Ірина Дремлюга взяла участь в роботі круглого столу спільно з представниками громадської організації «Взаємодія» щодо «Відповідальності за домашнє насилля». Після чого було обговорено можливість підписання меморандуму про співпрацю з представниками громадської організації «Взаємодія».

правової поінформованості громадян з питань, пов'язаних з виборами, обміну друкованими, графічними та відео матеріалами про права громадян тощо.

09 липня 2019 року заступник директора Регіонального центру О.Шишкарьова, начальник відділу правопросвітництва та надання БПД Олександрійського МЦ В.Боровський та заступник начальника цього ж відділу А.Лунга-Лягуша провели правопросвітницький семінар для працівників: Управління соціального захисту населення Олександрійської РДА; відділу освіти Олександрійської РДА, відділу культури і туризму Олександрійської РДА, Управління агропромислового розвитку Олександрійської РДА, служби у справах дітей Олександрійської РДА, Олександрійського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Олександрійської РДА, Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Олександрійського району. Захід відбувся у приміщенні Олександрійської РДА, в ході якого була детально обговорена тема порядку надання громадянам БППД та доступу до БВПД.

Крім того, з учасниками заходу детально розглянули порядок виїзду з дитиною за кордон та алгоритм дій у випадку відмови одного з батьків надавати згоду другому з батьків виїхати за кордон з дитиною. Наприкінці заходу присутніх поінформовано про систему «БПД» місію проекту «Я МАЮ ПРАВО!» та правопросвітницькі кампанії «Відповідальне батьківство» та «Поїхати з дитиною за кордон - легко!». Також учасники заходу отримали буклети та плакати правового характеру з правових питань різних категорій.

15 серпня 2019 року начальник відділу Устинівського бюро правової допомоги Валентин Баранов спільно з начальником Устинівського районного відділі державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Кіровоградській області В'ячеславом Любченком провели консультування та прийом громадян. Під час консультування було надано одну консультацію по питанням призначенням субсидій на оплату житлово-комунальних послуг для незахищених верств населення Після чого було обговорено можливість підписання меморандуму про співпрацю з представниками громадської організації «Взаємодія».

Вивчення та узагальнення випадків, що свідчать про наявність порушень прав і свобод громадян. Вироблення механізму перенаправлення осіб для забезпечення надання їм безоплатної вторинної правової допомоги. Розроблення та реалізацію спільних проектів та програм, спрямованих на посилення гарантій прав та свобод людини.

Про реалізацію цих та інших завдань йшлося під час підписання Меморандуму про співпрацю між Регіональним центром з надання БВПД у Кіровоградській області та Федера-

цією професійних спілок області, 20 серпня.

Документ підписали директор Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області **Леонід Кропліс** та Голова Федерації професійних спілок Кіровоградської області **Максим Баланенко**.

«Метою підписання Меморандуму є втілення ефективних напрямів співпраці. Зокрема, проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань захисту трудових прав громадян, а також важливим є перенаправлення профспілками громадян, які потребують представництва інтересів у судах», – підкреслив Леонід Кропліс, директор центру.

Метою Меморандуму є консолідація зусиль сторін, спрямованих на недопущення порушень прав і свобод людини, зокрема, права на безоплатну правову допомогу.

Сторони планують об'єднати зусилля в напрямках організації та проведення спільних заходів, спрямованих на підвищення рівня правової поінформованості громадян щодо захисту своїх прав, у тому числі, у межах правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО!». Обміну інформацією, необхідними документами та матеріалами. Здійснення моніторингу та вироблення механізму перенаправлення громадян до центрів безоплатної вторинної правової допомоги Кіровоградщини.

Також сторони досягли домовленостей про поширення правової інформації, зміст якої може становити суспільний інтерес, зокрема про право особи на захист.

У заході взяли участь представники обласних організацій Федерації професійних спілок Кіровоградської області.

Відповідний Меморандум про співпрацю був підписаний 25 червня 2019 року між Координаційним центром з надання правової допомоги та Федерацією професійних спілок України.

З метою недопущення випадків порушення права на безоплатну вторинну правову допомогу:

- іноземцям;
- особам без громадянства;
- затриманим для ідентифікації та забезпечення

примусового видворення Дмитро Вержицький, начальник відділу організації надання безоплатної вторинної правової допомоги взяв участь у міжвідомчій робочій зустрічі з представниками Управління Державної міграційної служби у Кіровоградській

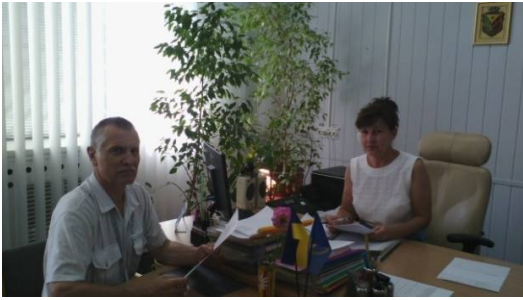

області.

Під час якої нагадав Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Зокрема, наголосив:

- особа, яка здійснила затримання зобов'язана негайно повідомити Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області;
- протягом години з моменту реєстрації повідомлення призначається адвокат;
- адвокат з моменту видачі йому доручення для надання йому безоплатної вторинної правової допомоги протягом години повинен прибути для конфіденційного побачення з клієнтом та надання БВПД;
- відмова затриманої особи від адвоката, призначеного регіональним центром, повинна бути здійснена в присутності цього адвоката у письмовій формі.

до місцевого центру.

30 серпня 2019 року головний спеціаліст Олександрійського МЦ з надання БВПД спеціаліст центру В.Світановський в Олександрійському міськрайонному центрі зайнятості провів робочу зустріч з директором І. Мукієнко, де обговорили питання подальшої співпраці з надання безоплатної первинної правової допомоги та підписали додаткову угоду з метою взаємодії у питаннях перенаправлення осіб, які потребують правової допомоги

Насильство – це злочин, якому немає виправдання. Тому важливо знати як відстоювати та захищати свої права. Що робити у разі домашнього насильства та де і як отримати правову допомогу обговорювали під час круглого столу «Домашнє насилля у Кропивницькому. Міфи та реалії», у якому взяли участь представниці Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області.

Під час заходу обговорювались питання створення притулку для постраждалих від домашнього насильства, запровадження програм для кривдників та реабілітаційних програм для постраждалих від домашнього насильства, надання консультативних послуг та захисту для постраждалих від домашнього насильства незалежно від приналежності до соціальних, вікових, гендерних груп.

В обговоренні та пошуку шляхів вирішення питання створення притулку для жертв домашнього насильства взяли участь представники органів державної влади, державних організацій, депутатського корпусу, громадських організацій, поліції.

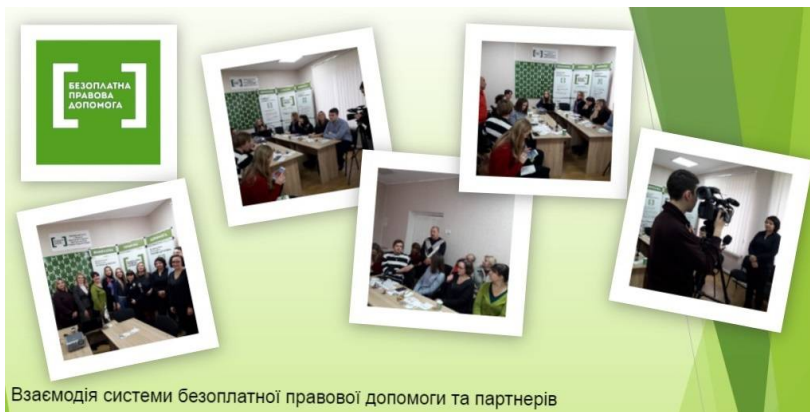
28 листопада 2019 року, начальниця відділу правопросвітництва та надання безоплатної правової допомоги Кропивницького МЦ з надання БВПД Наталія Цуцман та директорка Кіровоградський обласний соціальний центр матері й дитини Інна Жолобова підписали **договір про співпрацю**, та домовилися про механізм перенаправлення осіб, які потребують правової допомоги. Надані консультації з питань стягнення аліментів на утримання дитини, дружини до виповнення дитині трьох років та позбавлення батьківських прав.

02 грудня 2019 року, у приміщенні Добровеличківської районної державної адміністрації Кіровоградської області начальниця Добровеличківського бюро правової допомоги Вікторія Грінченко взяла участь у **засіданні круглого столу** з питань запобігання та протидії домашньому насильству.

Однією з актуальних негативних проблем сучасного суспільства є прояв жорстокості і насильства в сім'ї.

Під час заходу обговорено: особливості законодавства з питань протидії домашнього насильства; розглянуто заходи ефективної співпраці між громадською організацією, територіальною громадою, правоохоронними та судовими органами; особливості створення кімнат реабілітації для осіб постраждалих від насилля та call-центрів.

Взаємодія системи безоплатної правової допомоги та партнерів

Про об'єднання зусиль в напрямі захисту прав людини, розвиток партнерства, пере-направлення клієнтів до центрів безоплатної правової допомоги, проведення спільних правопросвітницьких заходів, поширення прикладів успішного захисту прав клієнтів центрів БВПД Кіровоградщини йшлося у Всеукраїнський день безоплатної правової допо-

моги, під час спілкування представників громадських організацій, лідерів громадської думки, адвокатів та клієнтів із заступницею директора Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області Оленою Шишкарьовою.

Під час спілкування за кавою заступниця директора центру **Олена Шишкарьова** поділилась напрацьованим досвідом командної роботи з партнерами.

Запрошені на зустріч клієнти Кропивницького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги поділились своїми життєвими історіями боротьби за справедливість.

Проведення спільних заходів з провайдерами послуг соціального захисту (УПСЗН, Територіальні центри соціального обслуговування, ЦНАПи, УПФУ, Центри зайнятості тощо) з метою спрощення доступу до БВПД соціально вразливих категорій громадян

16 січня 2019 року начальник Долинського бюро правової допомоги Сергій Кравчина прийняв участь в семінарі-навчанні з питань легальної зайнятості для відвідувачів Долинського центру зайнятості населення. Фахівець зазначив, що небезпека «тіньової» зайнятості, як і «тіньової» заробітної плати, полягає не тільки в тому, що бюджет недоотримує кошти у вигляді несплачених податків та відрахувань до Пенсійного фонду, а й у тому, що громадяни ризикують в першому випадку втратити право на пенсію, а в другому – її частину, оскільки при обчисленні пенсії враховується розмір зарплати. За нинішніх реалій громадяни часто погоджуються на будь-яку пропозицію роботи, зокрема і нелегальної. Працівники, які погоджуються одержувати зарплатню в «конвертах», стають заручниками самих себе. Працівник, отримуючи нелегальну винагороду в результаті домовленості з роботодавцем, позбавляє себе соціальних виплат та гарантій.

13 лютого 2019 року, у межах кампанії «Я маю право голосу!», до якої долучились працівники системи безоплатної вторинної правової допомоги, фахівці Голованівського місцевого центру з надання БВПД Олександр Лісовий та Сергій Шеремет провели тематичну зустріч з клієнтами Голованівського районного сектору Державної установи «Центр пробації», на якій розповіли присутнім, як скористатись своїм виборчим правом, коли місце проживання не збігається з місцем реєстрації та як перевірити зміст своїх персональних даних у Державному реєстрі виборців. По закінченню правопросвітницького заходу, в рамках підписаного Меморандуму про співпрацю, діяв дистанційний консультаційний пункт, під час якого

клієнти пробації отримали від фахівців центру правові консультації з сімейного та спадкового права.

13 лютого 2019 року начальником відділу «Олександрівське бюро правової допомоги» **І. Чорним** з метою проведення інформаційної компанії «Я маю право голосу» проведено правопросвітницький захід (лекцію) суб'єктам Олександрівського районного сектору філії Державної установи «Центр пробації» у Кіровоградській області на тему: «Перелік дій, які необхідно вчинити за відсутності запрошення на вибори». В ході заходу учасників поінформовано, що відповідно до Закону України «Про

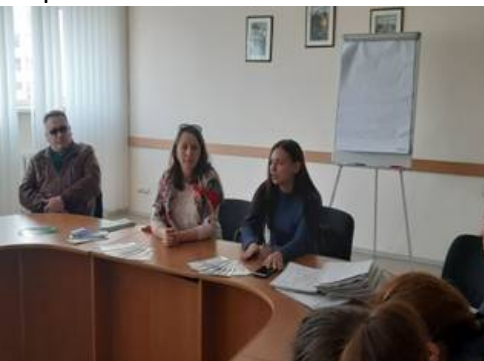
Державний реєстр виборців» кожен виборець має право звернутися до відповідного органу ведення Державного реєстру виборців з мотивованою заявою щодо неправомірного не включення до Державного реєстру виборців себе чи інших осіб. Також роз'яснено порядок звернення особи за власною ініціативою до органу ведення відповідного Реєстру щодо включення до нього.

01 березня 2019 року, начальник відділу «Маловисківське бюро правової допомоги» Голованівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Марина Кучеренко, для осіб які перебувають на обліку як безробітні в Маловисківській районній філії Кіровоградського обласного центру зайнятості провела семінар на тему: «Перевірка змісту своїх даних у державному реєстрі виборців».

Під час заходу фахівець бюро зазначила: «Згідно п.2 ч.1 ст.10 Закону України «Про державний реєстр виборців» кожен виборець має право отримувати інформацію про своє включення чи не включення до Державного реєстру виборців Реєстру.

М. Кучеренко підкреслила, що у разі порушення прав громадян під час виборів, для отримання юридичного супроводу можна звернутись до Маловисківського бюро правової допомоги Голованівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги та вручила кожному учаснику заходу інформаційні брошури із зазначенням контактних даних бюро.

14 березня 2019 року начальник відділу правопросвітництва та взаємодії з суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги Олена Морозова та заступник начальника відділу представництва Анастасія Мироненко взяли участь у проведенні інформаційного семінару на тему «Правовий захист безробітних» для безробітних, які перебувають на обліку у Кропивницькому міськрайонному центрі зайнятості.

Під час проведення заходу Анастасія Мироненко розповсюдила інформаційні буклети «Я МАЮ ПРАВО!», а також брошури з інформацією про безоплатну правову допомогу.

21 березня 2019 року головним спеціалістом відділу «Онуфріївське бюро правової допомоги» А. Малолітко в приміщенні Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Онуфріївського району для слухачів «Університету третього віку» проведено

правопросвітницький захід на тему «Житлово-комунальні послуги» та «Виборчі права громадян, порядок їх реалізації та правового захисту».

Учасників заходу ознайомлено з основними змінами в Законі України «Про житлово-комунальні послуги», [права й обов'язки споживачів, новації в укладенні договорів на надання послуг](#) та як захистити свої права на житлово-комунальні послуги належної якості. Крім того, присутніх поінформовано про виборчі права громадян, порядок голосування за місцем перебування, про систему «БПД», місію проекту «Я МАЮ ПРАВО!» та інформаційну кампанію «Я маю право голосу!».

22 березня 2019 року головний спеціаліст відділу Компаніївське бюро правової допомоги Кропивницького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ірина Дремлюга провела семінар «Типові порушення виборчого законодавства» в Компаніївському районному центрі зайнятості для безробітних, які перебувають на обліку. Після чого присутнім було надано інформаційні матеріали та ознайомлено з правопросвітницьким проектом «Я МАЮ ПРАВО».

10 квітня 2019 року, в приміщенні Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Гайворонського району, для людей похилого віку був проведений правопросвітницький захід на тему: «Правова допомога, що гарантується державою». Начальник Гайворонського бюро правової допомоги Олена Христенко провела презентацію роботи бюро, висвітлила основні напрямки діяльності, мету та цілі роботи фахівців БВПД.

Поширення наркоманії серед неповнолітніх, взаємозв'язок вживання наркотичних речовин і злочинності, види відповідальності за вживання, розповсюдження, виготовлення та зберігання наркотичних засобів обговорили організатори та учасники флешмобу «Стоп наркотики. Кольори життя».

17 квітня 2019 року, фахівці Голованівського місцевого центру з надання БВПД Олександр Лісовий та Ірина Пташник розповідали молоді Голованівщини про ризики вживання та розповсюдження наркотиків.

«Проблема наркоманії є досить актуальною в українських реаліях. Із розвитком технологій, наркотики стали легко-доступними. Стіни міст заповнили графіті із рекламою інтернет-магазинів заборонених речовин. Аналіз фактів затримання осіб, які займаються онлайн збутом наркотиків через мережу Інтернет свідчить, що у більшості випадків навіть на вершині ієрархії таких угруповань стоять підлітки, які володіють навичками роботи в цій мережі.

При цьому підлітки не замислюються над тим, що за будь-які незаконні дії з наркотичними речовинами може наступати як адміністративна, та кримінальна відповідальність», – наголосив Олександр Лісовий, фахівець Голованівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Підліткам пояснили, що кримінальна відповідальність за наркозлочини настає з 16-ти років, а види покарання за них описані в розділі 13 особливої частини Кримінального кодексу України. За

незначні проступки в сфері незаконного обігу наркотиків може також наставати адміністративна відповідальність, передбачена ст. ст. 44, 106-1, 106-2 КУпАП. В залежності від виду скоєного злочину чи правопорушення у сфері незаконного обігу наркотиків винні особи можуть нести покарання – від штрафу до позбавлення волі.

24 травня 2019 року з метою виконання Плану заходів із відзначення Дня охорони праці в Україні головним спеціалістом відділу «Петрівське бюро правової допомоги» Т. Сидоренко прийнято участь в семінарі для безробітних, які перебувають на обліку в Петрівській районній філії Кіровоградського обласного центру зайнятості на тему «Легальна зайнятість». Наприкінці семінару учасників проінформовано про систему «БПД» та місію проекту «Я МАЮ ПРАВО!».

29 травня 2019 року був проведений право просвітницький захід в Світловодському міськрайонному центрі зайнятості для жителів м. Світловодськ та Світловодського району, які знаходяться в центрі зайнятості на обліку. Захід був проведений начальником відділу Аллою Мирошник. Присутніх було проінформовано про захист трудових прав, а саме «поновлення на роботі в зв'язку із незаконним звільненням, порядок укладення трудового договору», а саме: види трудових договорів трудові гарантії при укладенні трудового договору, порядок розірвання трудового договору та як захистити свої права випадку незаконного звільнення шляхом поновлення на роботі. Наприкінці заходу присутніх проінформовано куди звертатися за правовою допомогою, про систему БПД та місію проекту «Я МАЮ ПРАВО!».

04 червня 2019 року, в межах загальнонаціонального проекту «Я МАЮ ПРАВО!», начальник відділу «Маловисківське бюро правової допомоги» Марина Кучеренко, для членів районної «Громадської організації сліпих» провела правопросвітницький захід на тему: «Трудові права людей з інвалідністю».

Під час даного заходу М. Кучеренко зазначила:

«Права громадян на працю, у тому числі людей з інвалідністю, закріплені у статті 43 Конституції України, у якій, зокрема, визначено, що «кожен має право

на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Будь-яка людина, що має будь-яку групу інвалідності, має право на працю».

По закінченню вищевказаного заходу, відбулась робоча зустріч начальника бюро правової допомоги з керівником громадської організації Наталією Квакухою, в ході якої учасники обговорили напрямки реалізації загальнонаціонального проекту «Я МАЮ ПРАВО!» на 2019-2020 рр. В результаті учасники зустрічі підписали **меморандум** про співпрацю.

Цього ж дня, в приміщенні «ГО сліпих Маловисківського району» працював мобільний консультаційний пункт, під час якого первинну правову допомогу отримали 3 особи.

12 червня 2019 року у Кропивницькому міськрайонному центрі зайнятості центру зайнятості фахівчиня Кропивницького місцевого центру з надання БВПД Наталія Цуцман під час консультаційної години в рамках правопросвітницької програми «Я МАЮ ПРАВО» та «Відповідальне батьківство» було надано роз'яснення з наступних тем: «Як стягнути аліменти» та «Поїхати з дитиною за кордон без згоди другого з батьків – легко!».

Фахівчиня зазначила терміни поїздки за кордон та відповідальність в разі їх порушення. Після закінчення були надані присутнім інформаційні матеріали із зазначенням адрес місцевих центрів та бюро правової допомоги.

Про трудові права внутрішньо переміщених осіб йшлося **11 липня 2019 року**, під час зустрічі начальника Маловисківського бюро правової допомоги Марини Кучеренко з внутрішньо переміщеними особами, що перебувають на обліку в Маловисківській районній філії Кіровоградського обласного центру зайнятості як безробітні.

Питання, яке турбує багатьох внутрішньо переміщених осіб – це отримання дублікату трудової книжки. Про порядок отримання дублікату трудової книжки для даної категорії осіб і розповідала присутнім фахівчиня бюро.

18 липня 2019 року, в межах загально-національного проекту «Я МАЮ ПРАВО!», начальник Гайворонського бюро правової допомоги Максим Гайдей, під час зустрічі з громадянами, які перебувають на обліку в Гайворонській районній філії Кіровоградського ОЦЗ як безробітні, наголосив, що відповідно до частини шостої статті 47 Закону України «Про вибори народних депутатів України» праця, пов'язана з організацією підготовки і проведення

виборів, осіб, визнаних в установленому законом порядку безробітними, не є підставою для зняття цих осіб з обліку в державній службі зайнятості як таких, що шукають роботу, або для припинення виплати їм допомоги по безробіттю та інших видів допомоги.

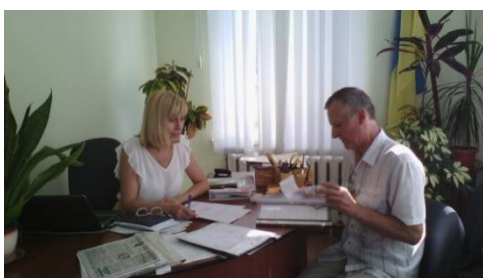
Оплата праці члена виборчої комісії, який є пенсіонером або особою, яка тимчасово не працює, не може бути нижчою від розміру мінімальної заробітної плати, встановленого на момент її нарахування.

Оплата праці членів виборчої комісії, а також осіб, які залучаються до роботи у комісії, у тому числі в день голосування, дні встановлення підсумків голосування та результатів виборів, не може бути підставою для скасування, обмеження або зменшення будь-яких видів соціальних виплат, пенсій, субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг тощо.

26 липня 2019 року, фахівчиня Бобринецького бюро правової допомоги Наталія Яворська під час робочої зустрічі з керівниками структурних підрозділів РДА, сільськими головами та представниками громадських організацій району, яка відбулась в малому залі Бобринецької районної державної адміністрації, розповіла присутнім про інформаційну кампанію “Чесна платіжка”, спрямовану на інформування населення у сфері захисту прав споживачів.

07 серпня 2019 року заступниця начальника відділу правопросвітництва та надання правової допомоги Кропивницького місцевого центру з надання БВПД Анастасія Мироненко в приміщенні Кіровоградського міськрайонного центру зайнятості провела інформаційно-правовий семінар на тему «Як убезпечити себе під час скорочення?». Також присутні ознайомились з загальнонаціональним право-просвітницьким проектом «Я МАЮ ПРАВО» та бажаючі отримали візитки із зазначення контактних номерів та адресою Кропивницького місцевого центру, а також буклети «БПД» та «Я МАЮ ПРАВО».

місцевого центру.

20 серпня 2019 року головний спеціаліст Олександрійського МЦ з надання БВПД спеціаліст центру В.Світановський в управлінні соціального захисту населення Олександрійської РДА провів робочу зустріч з начальником І.Табачковою, де обговорили питання подальшої співпраці з надання безоплатної первинної правової допомоги та підписали додаткову угоду з метою взаємодії у питаннях перенаправлення осіб, які потребують правової допомоги до

13 листопада 2019 року головний спеціаліст А. Волохова та заступник начальника Знам'янського БПД А. Іванова в межах правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО» та правопросвітницької кампанії «Відповідальне батьківство» провели робочу зустріч з трудовим колективом Дмитрівської сільської ради в приміщенні вищезазначеної установи.

Під час зустрічі присутні обговорили питання стосовно права на стягнення аліментів на утримання дітей, що продовжують навчання, про порядок стягнення, форми виплати аліментів, умови сплати тощо. Розглянули питання виїзду з дитиною за кордон одного із батьків, без згоди другого з батьків, що для цього потрібно зробити та термін поїздки. Також сторони обговорили подальшу співпрацю установ, щодо забезпечення підвищення правової обізнаності з трудового законодавства та інших правових питань різних категорій населення.

11 грудня 2019 року в приміщенні Новоукраїнського БПД відбулась робоча зустріч з партнерами щодо взаємодії та співпраці (Служба у справах дітей РДА, РЦ СССДМ, МЦ СССДМ, Новоукраїнський районний відділ пробації філії ДУ "Центр пробації" в Кіровоградській області). Було обговорено порядок надавання БПД всім верствам населення, порядок надання адресної допомоги та про можливі спільні виїзди в наступному місяці.

11 грудня 2019 року, заступниця начальника відділу правопросвітництва та надання безоплатної правової допомоги Кропивницького МЦ з надання БВПД Анна Хабзей провела семінар для осіб, які перебувають на обліку в Кіровоградському

обласному центрі зайнятості на тему «Безоплатна правова допомога – основний гарант права на захист». Фахівчиня центру розповіла присутнім про функціональні обов'язки кожного відділу центру, практики діяльності системи безоплатної правової допомоги, ознайомила осіб з етапами створення системи БПД та надала роздатковий матеріал відповідний цій темі.

[1.3.] Інформаційно-комунікативні заходи

З метою **інформування** населення про *безоплатну правову допомогу* проводяться інформаційно-комунікативні заходи: висвітлення діяльності у друкованих та інтернет виданнях, на сайті та офіційній сторінці у мережі facebook, поширення інформаційних матеріалів, вуличні інформування тощо.

Так, протягом 2019 року працівниками системи БВПД було розміщено **1070** інформаційних матеріалів з питань надання правової допомоги, публікацій у друкованій пресі – 46, публікацій в інтернет виданнях – 1125, висвітлення діяльності на веб-сайті, сторінках центрів у мережі facebook – 144, участь у зйомках телепрограм та сюжетах у місцевих ЗМІ та виступи на місцевих радіо – 67.

Поширення інформаційних матеріалів про систему БПД, зокрема розміщення в громадському транспорті, закладах охорони здоров'я, приміщеннях органів державної влади та місцевого самоврядування, громадських організаціях і формуваннях, а також «вуличне інформування»

З метою підвищення правової обізнаності мешканців територіальних громад та надання їм правових послуг спрямованих на забезпечення реалізації та захисту прав і свобод людини фахівці місцевих центрів з надання БВПД систематично проводили «вуличне інформування» жителів районів щодо роботи системи безоплатної правової допомоги та поширювали інформаційні матеріали в громадському транспорті, приміщеннях органів державної влади та місцевого самоврядування тощо. За звітний період працівниками центрів проведено **821** заходи. На всіх заходах із залученням працівників системи безоплатної правової допомоги громадянам роздаються друковані матеріали, які містять інформацію щодо правових послуг, які надають бюро та центри правової допомоги, перелік підтверджуючих документів, які дають право на отримання такої допомоги, а також буклети з найпоширенішими питаннями.

Поширення інформаційних матеріалів про систему БПД

Розширення доступу до БПД шляхом, зокрема, забезпечення роботи дистанційних пунктів доступу до БПД та виїздів мобільних консультаційних пунктів (виїзних прийомів громадян)

З метою забезпечення спрощення доступу громадян до безоплатної правової допомоги, розширення можливостей надання їм як первинної так і вторинної правової допомоги у цивільних та адміністративних справах, місцевими центрами з надання БВПД передбачений розвиток мережі діючих дистанційних та мобільних консультаційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги для соціально-вразливих верств населення, зокрема таких як: малозабезпечені особи, особи з інвалідністю, клієнти які не здатні самостійно відвідати МЦ або бюро правової допомоги, внутрішньо-переміщені особи, громадяни які проживають у віддалених населених пунктах та інші.

Протягом звітного періоду в рамках роботи діючих мобільних консультаційних та дистанційних пунктів доступу до БВПД, працівниками місцевих центрів було здійснено **647** заходів з прийому громадян під час роботи пунктів доступу; кількість осіб, яким було надано безоплатну правову допомогу в рамках роботи діючих консультаційних пунктів – **1582** громадян.

[1.2] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж БПД.

Протягом січня 2019 року у приміщенні Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області проходив XI конкурс з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги.

«Цього року виявили бажання взяти участь у XI конкурсі з відбору

адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги на Кіровоградщині - 11 конкурсантів. Перший етап відбувається без персональної участі адвокатів. До конкурсної комісії входять представники адвокатури, юстиції, центрів з надання БВПД, громадських об'єднань та юридичних вищих навчальних закладів», – повідомила Олена Шишкарьова, голова конкурсної комісії.

На першому етапі конкурсна комісія, розглянула подані адвокатами копії документів, оцінюючи адвокатів за критеріями стажу адвокатської діяльності, наявності або відсутності застосування до адвоката дисциплінарних стягнень та враховуючи результат проходження адвокатом дистанційного курсу «Вступ до системи надання безоплатної правової допомоги».

22 січня 2019 року, відбувся другий етап конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги.

«До другого етапу конкурсу (індивідуальної співбесіди) було допущено 10 адвокатів. Сьогодні комісія оцінювала конкурсантів за критеріями мотивації до надання безоплатної правової допомоги, комунікабельності, емоційної врівноваженості, вміння представити приклади надання правової допомоги», – підкреслила Олена Шишкарьова, голова конкурсної комісії.

Адвокати, які пройдуть конкурс, залучатимуться до надання БВПД на постійній основі за контрактом або на тимчасовій основі на підставі договору, відповідно до порядку та умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на

постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 року № 8.

10 лютого 2019 року з метою навчання фахівців установ безоплатної правової допомоги, які задіяні щодо консультування внутрішньо переміщених осіб з питань виборчого процесу, міжнародною організацією IFEA та Громадський холдинг «ГРУПА ВПЛИВУ» було проведено тренінг – «Як внутрішньо переміщеним особам реалізувати право голосу на виборах?». Участь у тренінгу взяла заступник начальника відділу представництва Анастасія Мироненко.

Кваліфіковані спікери Тетяна Дурнева та Артем Фоменко оновили знання фахівців системи БВПД щодо законодавчої бази України щодо участі внутрішньо переміщених осіб в виборах а також повідали нюанси порядку та строків оскарження відмов.

З метою підвищення ефективності реалізації кампанії «Я маю право голосу!», **12 лютого 2019 року**, для фахівців Голованівського місцевого центру з надання БВПД був проведений тренінг з питань виборчого права. Фахівці центру обговорили актуальні питання виборчого законодавства, зокрема в частині правопорушень, які відбуваються під час виборчого процесу та способи реалізації права на оскарження порушень виборчих прав. Також обговорили зміни в законодавстві в частині спрощення процедури

голосування для громадян України, виборча адреса яких знаходиться на тимчасово окупованих територіях.

Про механізми захисту порушених виборчих прав, відповідальність за перешкоджання у волевиявленні та протиправні дії, які можуть мати місце під час виборів, йшлося під час навчального тренінгу 04 березня 2019 року для адвокатів та фахівців центрів безоплатної вторинної правової допомоги.

«Фахівці системи БПД долучились до проведення інформаційної кампанії «Я маю право голосу!». З метою забезпечення реалізації та захисту виборчих прав громадян Кіровоградщини, фахівцями центрів був розроблений та узгоджений з представником Всеукраїнської громадської організації «Громадянська мережа «ОПОРА» спільний план дій щодо захисту виборчих прав. Задля усунення порушень виборчих прав громадян 30 та 31 березня 2019 року з 09:00 до 17:00 години працюватимуть у черговому режимі всі центри з надання БВПД», – підкреслив **Леонід Кропліс**, директор Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області. Захід відбувся у Регіональному центрі з надання БВПД у Кіровоградській області. Тренінг провів – **Євген Гурницький**, громадський омбудсмен із захисту виборчих прав Громадянської мережі ОПОРА у Кіровоградській області.

Учасники тренінгу обговорили найбільш розповсюджені правопорушення під час виборчого процесу та напрацювали алгоритм дій, спрямований на відновлення порушених прав. А також

вчилися правильно реагувати на можливі звернення громадян до центрів безоплатної вторинної правової допомоги щодо порушення їх виборчого права.

7 березня 2019 року представниці системи безоплатної правової допомоги Кіровоградщини - фахівчиня Регіонального центру О.Салоїд та адвокатка А.Шепеленко брали участь у панельній дискусії «Проблеми гендерної рівності на сучасному етапі». Анастасія Шепеленко розкрила юридичні аспекти гендерної рівності в Україні, наводячи красномовні приклади з адвокатської діяльності.

Про об'єднання зусиль правозахисників та громадськості задля недопущення порушень прав і свобод людини та факти, які були виявлені під час моніторингових візитів до місць несвободи Кіровоградської області, обговорювали під час прес-конференції, 6 травня 2019 року, у Громадському офісі ОДА, за участю фахівців Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області.

Одним із основних напрямів співпраці стане моніторинг, аналіз та обмін інформацією щодо стану забезпечення прав і свобод людей спрямований на попередження катувань людей у місцях несвободи та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

«Місця несвободи – це заклад чи установа, до якої особа потрапила і не може полишити його з власної волі чи бажання. На сьогоднішній день на Кіровоградщині є 5 моніторів – спеціалісти, які проводять повну перевірку місць несвободи, спілкуються з людьми, які там знаходяться для виявлення фактів катування та нелюдського поводження», – пояснив Віктор Жученя, регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Під час моніторингових візитів до місць несвободи були виявлені ряд порушень. Зокрема, обмежений доступ до питної води, природного світла чи свіжого повітря, до медичної та правової допомоги, неналежних умов проживання.

Після моніторингових візитів на основі зібраних фактів, надсилаються листи реагування щодо усунення зазначених недоліків.

Як краще донести людям інформацію про систему безоплатної правової допомоги? Над цим питанням два дні, 20 та 21 травня, працювали комунікатори та інтегратори регіональних і місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Результат – спільне визначення стратегічних рамок роботи та

напрацьовані пріоритети інформаційних кампаній, які проводитиме система БПД цього року. Захід відбувся за підтримки українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні».

Як будувати інформаційні кампанії, які методи та форми використовувати, які інструменти слід обирати, як оцінювати результативність – ці та інші питання обговорювали у колі одно-

думців. Серед напрямів комунікацій – правові потреби цільових категорій громадян і громад, поліпшення іміджу системи БПД у професійному середовищі, промоція української правничої Вікіпедії – WikiLegalAid. Неабиякий запит у суспільства є на інформацію щодо проекту з відновного правосуддя, який наразі реалізується на базі системи БПД у шести регіонах.

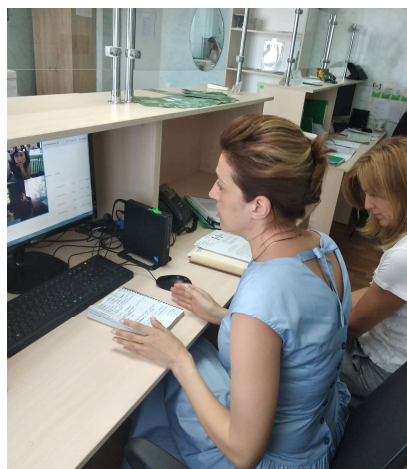
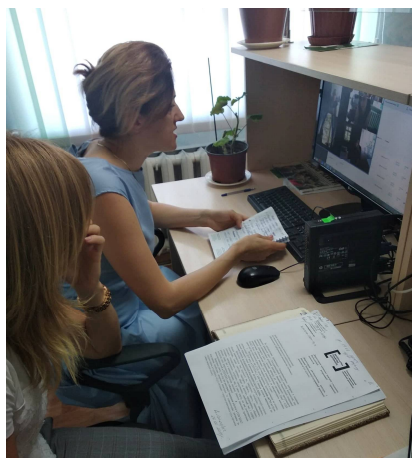
Учасники працювали над побудовою «дерева проблем» - аналізували основні проблеми на шляху посилення обізнаності громадськості про БПД та шукали шляхи їх розв'язання. Говорили також про правопросвітницьку та комунікативну стратегії системи БПД.

06-07 червня 2019 року фахівці Кропивницького МЦ з надання БВПД Сергій Кравчина та Вікторія Баланюк взяли участь у дводенному навчальному тренінгу з розвитку «м'яких» навичок роботи (soft skills) з вразливими групами клієнтів системи безоплатної правової допомоги проходив у правовому клубі PRAVOKATOR Дніпро. Захід організовано Координаційним центром з надання правової допомоги за підтримки Проекту "Доступна та якісна правова допомога в Україні", який впроваджується Канадським бюро міжнародної

освіти у партнерстві з Координаційним центром з надання правової допомоги та фінансується Урядом Канади.

Директор Голованівського місцевого центру з надання БВПД Ольга Рибак та заступник начальника відділу Тетяна Бойко регулярно проводять онлайн навчання для працівників бюро правової допомоги щодо організації роботи в інформаційній системі KIAS, основних вимог при організації, проведенні та фотофіксації правопросвітницьких заходів.

Фахівці системи БПД Кіровоградщини під час дводенного тренінгу «Доступ до правосуддя та адміністративних послуг для внутрішньо переміщених осіб в Україні» напрацьовували механізми реалізації права на отримання безоплатної правової допомоги та обговорили шляхи вирішення проблем щодо пенсійного забезпечення внутрішньо переміщених осіб і мешканців тимчасово окупованих територій.

Це стало можливим за підтримки Фонду Макса Планка за міжнародний мир та верховенство права.

Спікерами тренінгу виступили Ксенія Рондяк, Олег Тарасенко та Міндія Вашакмадзе.

Протягом двох днів фахівці системи БПД Кіровоградщини відпрацювали практичні завдання щодо звернень внутрішньо переміщених осіб, які не пройшли ідентифікацію вчасно та звернення з питань руйнованого майна внаслідок антитерористичної операції.

Також ознайомилися з міжнародними стандартами захисту прав ВПО, діяльністю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у сфері захисту прав, свобод і законних інтересів людини та громадянина, у тому числі ВПО.

Обговорили проблемні питання щодо використання документів з тимчасово окупованих територій з метою реалізації прав вказаної категорії осіб (встановлення фактів народження і смерті, призначення пенсії), проблеми дискримінації як бар'єру до реалізації прав ВПО, а також питань інтеграції та впровадження довгострокових рішень для вказаної категорії осіб.

Який порядок відновлення втрачених документів; як відновити судове та виконавче провадження внутрішньо переміщеним особам; якими нормативно-правовими документами здійснюється правове регулювання відновлення судового та виконавчого провадження обговорили під час воркшопу представники центрів безоплатної вторинної правової допомоги спільно з фахівцями ГО «Десяте квітня».

Захід організований Координаційним центром з надання правової допомоги спільного з ГО «Десяте квітня», правовим клубом PRAVOKATOR. Дніпро в межах співпраці з УВКБ ООН.

«Досить значна кількість звернень внутрішньо переміщених осіб до центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та бюро правової допомоги стосується відновлення судового та виконавчого провадження. Під час тренінгів, семінарів, воркшопів можна не тільки здобути нові знання, а й обмінятись досвідом у сфері надання правової допомоги громадянам», – зауважив **Леонід Кропліс**, директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області.

Фахівці центрів обговорили нормативно-правові документи, якими здійснюється правове регулювання судового та виконавчого провадження; об'єкт та предмет відновлення; об'єктивні та суб'єктивні причини втрати судового провадження.

Окрім того, проаналізували алгоритм дій відновлення втраченого судового провадження. Детальний алгоритм можна знайти на довідково-інформаційній платформі правових консультацій «WikiLegalAid», яка спрямована на підвищення правової свідомості та освіченості населення.

Під час практичної роботи в групах учасники воркшопу розглянули складні кейси та проаналізували найбільш ефективні варіанти надання правової допомоги громадянам.

Для фахівців системи БПД з 10 по 12 вересня у правовому клубі PRAVOKATOR.Дніпро проходив захід за участю фахівців системи БПД з Дніпропетровської, Донецької, Запорізької та Кіровоградської областей.

Тренінг відбувся для тренерів з питань захисту внутрішньо переміщених осіб та населення, що постраждало від конфлікту в Україні.

Хто такий тренер, які ролі він виконує, як підготуватись, спланувати та провести тренінг, визначити потреби у навчанні та навчати дорослих – таким питанням навчалися співробітники системи надання безоплатної правової

допомоги під час триденного навчального курсу «Тренінг для тренерів з питань захисту внутрішньо переміщених осіб та населення, що постраждало від конфлікту в Україні».

Курс включає в себе найкращі практики NRC та практику Програми ІКПД Норвезької ради у справах біженців в Україні щодо проведення навчального заходу з питань захисту ВПО та населення, що постраждало від конфлікту в Україні.

Про правові послуги, альтернативні сервіси, пілотні проекти та важливість раннього доступу до правової допомоги йшлося під час відкритого діалогу директора Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області зі студентами-правниками Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Під час спілкування зі студентами юридичних факультетів директор Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області **Леонід Кропліс** розповів їм про правові послуги, які надають центри безоплатної вторинної правової допомоги Кіровоградщини.

Зокрема пояснив, що сьогодні завдяки системі безоплатної правової допомоги забезпечено ранній доступ до правової допомоги усіх затриманих. Адже, завдяки цілодобовому механізму інформування регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги до кожного затриманого адвокат прибуває протягом 2 годин. Це значно сприяло мінімізації порушенню прав затриманих з боку органів, які уповноважують здійснювати затримання. Також детально розповів про альтернативні сервіси, пілотні проекти та плани.

Адвокатка **Оксана Сьора** навела приклади з власної практики. На основі сюжетів з фільмів пояснила, як незнання своїх прав та невикористання можливості на доступ до правової допомоги, може призвести до отримання покарання за злочин, який не вчиняв. Адже дуже важливо, щоб адвокат якомога раніше вступив у справу. Також детально пояснила студентам, яка участь адвоката у доказуванні у кримінальному процесі.

21 листопада 2019 року працівники місцевого центру взяли участь у тренінгу «Зміна підходів у роботі місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги до питань правопросвітництва, комунікації та інтеграції», що проходив в приміщенні Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області. Під час тренінгу учасники та учасниці аналізували чи впливає правопросвітницька робота місцевого центру на інші показники діяльності центру. Фахівці місцевих центрів ділилися досвідом, «прокачували» свої навички ведення переговорів з партнерськими організаціями.

Аналізували основні інструментарії для залучення ЗМІ.

Як підвищити свою стійкість до стресових ситуацій? Як побороти апатію і ефективно протистояти критичним ситуаціям? Як визначать індивідуальний рівень вигорання і кількісний показник стресу, що супроводжує вигорання? Які етичні аспекти надання адвокатом правової допомоги Pro Bono? На ці запитання шукали відповіді адвокати, які співпрацюють з центрами безоплатної вторинної правової допомоги Кіровоградщини, під час тренінгу «Етичні аспекти надання адвокатом правової допомоги Pro Bono. Профілактика та подолання синдрому професійного вигорання».

Під час тренінгу адвокати опановували антистресові техніки, з'ясовували причини, наслідки, шляхи профілактики та подолання синдрому професійного вигорання.

Також учасники тренінгу розглянули порядок роботи адвоката в просторі Pro Vono. Зокрема, обговорили потреби системи з надання безоплатної правової допомоги в такій співпраці з адвокатами.

Під час тренінгу учасники працювали в групах, розглядали практичні кейси, виконували завдання.

28 листопада 2019 року, директори центрів з надання БВПД Кіровоградщини взяли участь у роботі стратегічної сесії керівного складу БПД, що відбулася у м.Києві. На підсумковій стратегічній сесії представники робочих груп, які працювали, представили 7 варіантів напрямів діяльності системи БПД на регіональному рівні. Ці напрацювання стануть основою формуванням плану розвитку системи БПД кожної області з урахуванням місцевої специфіки.

17 грудня 2019 року, у правовому клубі PRAVOKATOR Дніпро відбулась робоча зустріч з планування комунікаційно-правопросвітницького напрямку системи БПД у 2020 році, учасницями якої стали працівники системи БПД Кіровоградської області.

Під час зустрічі учасники проаналізували комунікаційно-правопросвітницьку діяльність системи БПД у 2019 році, досягнення та недоліки наявних джерел інформації про безоплатну правову допомогу, якість інформації, яку висвітлюють фахівці регіональних та місцевих центрів на сторінках у соціальних мережах, а також нові пріоритети та зміни на 2020 рік.

[1.3] Децентралізація системи надання БПД.

З метою здійснення всіх необхідних заходів відповідно до проекту порядку взаємодії Координаційного центру з надання правової допомоги та його територіальних відділень на всіх стадіях бюджетного процесу за звітний період була сформована мережа на 2019 рік розпорядників бюджетних коштів Регіонального центру та підпорядкованих місцевих центрів за програмами фінансування.

Регіональним центром затверджено кошториси та плани асигнувань з розрахунками за видатками місцевих центрів; здійснено перевірку потреб у штатних одиницях з метою забезпечення виконання заходів на 2019 рік; складено та надано пропозиції до Координаційного центру з надання правової допомоги щодо внесення змін до кошторисів в межах затверджених сум в розрізі бюджетних програм. Проведено розподіли відкритих асигнувань за мережею в розрізі центрів, відповідальних за виконання заходів. Здійснено виплату в сумі **13 731 560** тис. грн. адвокатам за надані послуги БВПД за звітний період.

[1.4] Поступовий перехід від моделі залучення адвокатів ex officio до моделі офісів громадського захисту у кримінальних провадженнях.

З метою розвитку мережі провайдерів громадського захисту наразі проводяться організаційні заходи, спрямовані на створення офісів громадського захисту у кримінальних провадженнях. Зокрема, для залучення адвокатів до роботи у таких офісах, наразі проводиться інформаційна кампанія серед адвокатів системи безоплатної вторинної правової допомоги.

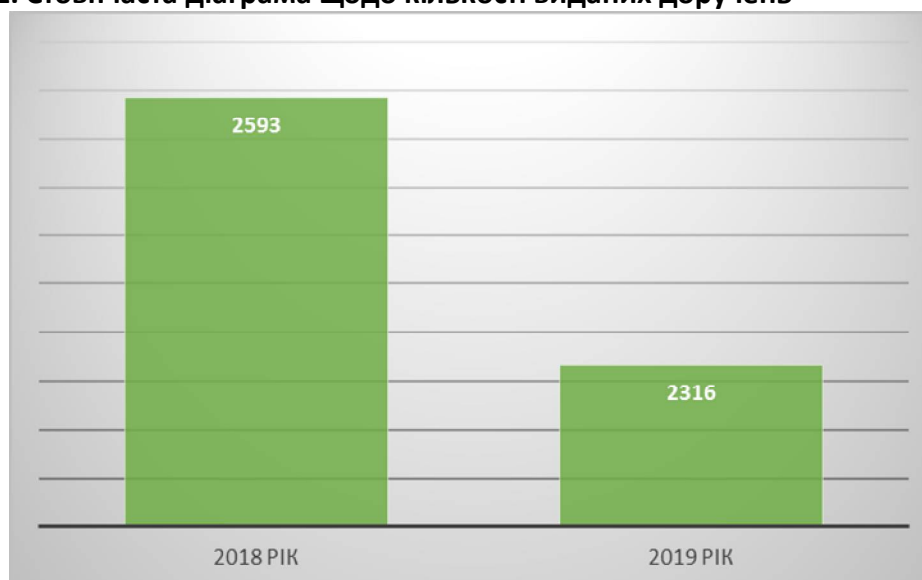
Розділ II. Результативні показники діяльності.

[2.1] Результативні показники діяльності Регіонального центру

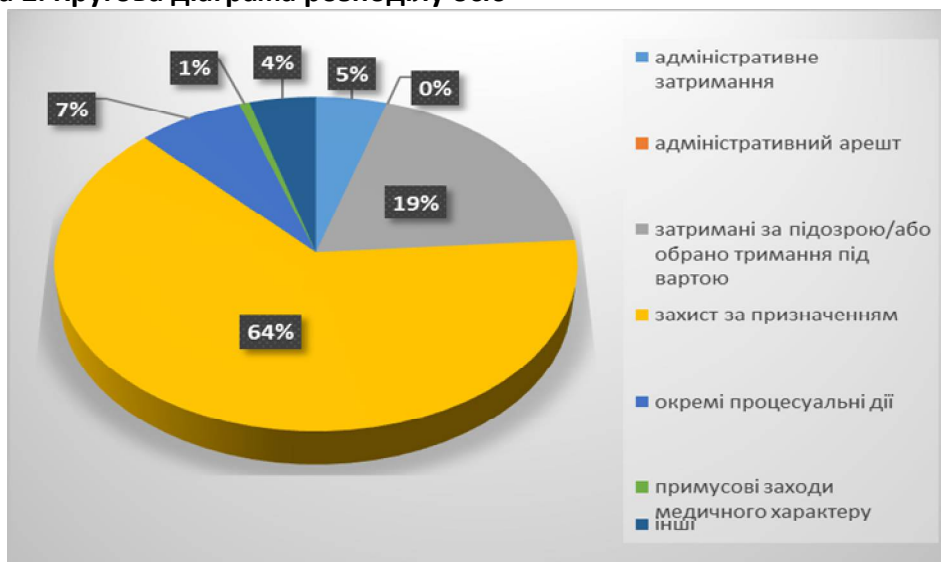
За оперативною інформацією з 1 січня по 31 грудня 2019 року Регіональним центром з надання БВПД у Кіровоградській області було видано **2316** доручення адвокатам для надання БВПД, у тому числі:

- **109** – особам, до яких застосовано адміністративне затримання;
- **0** – особам, до яких застосовано адміністративний арешт;
- **443** – особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину та / або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- **1483** – для здійснення захисту за призначенням;
- **163** – для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях;
- **16** – у процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;
- **0** – у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);
- **48** – у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК;
- **54** – особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі.

Діаграма 1. Стовпчаста діаграма щодо кількості виданих доручень

Діаграма 2. Кругова діаграма розподілу осіб

Поквартальну інформацію по кількості виданих доручень дивись у Таблиці 1.

Таблиця 1. Інформація щодо кількості виданих доручень адвокатам для надання БВПД в розрізі категорій осіб

№ з/п	Надання БВПД по категоріям осіб	Кількість виданих доручень				
		I квартал 2019 року	II квартал 2019 року	III квартал 2019 року	IV квартал 2019 року	Разом за 2019 рік
1	Особам, до яких застосовано адміністративне затримання	12	42	19	36	109
2	Особам, до яких застосовано адміністративний арешт	0	0	0	0	0
3	Особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину та/або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою	131	119	85	108	443
4	Для здійснення захисту за призначенням	399	388	339	357	1483
5	Для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях	23	41	57	42	163
6	У процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру	4	2	7	3	16
7	У процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією)	0	0	0	0	0
8	У разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК	12	11	8	17	48
9	Особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі	10	18	12	14	54
Разом за всіма категоріями осіб		591	621	527	577	2316

З метою підвищення якості надання БВПД Регіональним центром за 2019 рік:

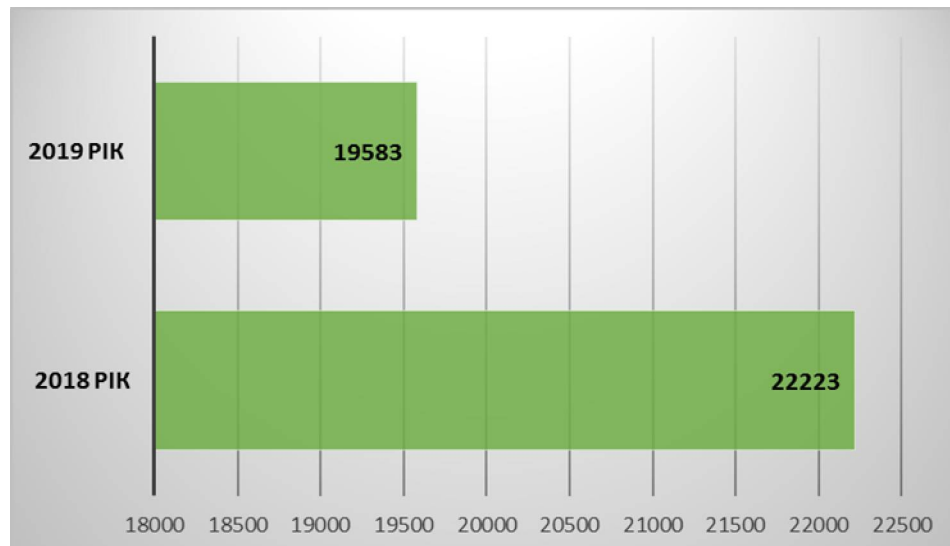
- здійснено моніторинг якості роботи адвокатів у **74** судових засіданнях у кримінальних та у **18** цивільних, адміністративних провадженнях за участі адвокатів/юристів, як здійснюють захист/представництво за дорученнями РЦ та МЦ;
- проведено **19** бесід з клієнтами;
- проведено **822** перевірки достовірності наданої адвокатами інформації за вразливими категоріями суб'єктів права на БВПД.

[2.2] Результативні показники діяльності місцевих центрів

За період з 01 січня по 31 грудня 2019 року місцевими центрами з надання БВПД та бюро правової допомоги, що є його відокремленими структурними підрозділами, було зареєстровано **19 583** звернень клієнтів, **16 689** особам було надано правову консультацію, **2 942** із них написали письмову заяву про надання БВПД.

В результаті розгляду письмових заяв про надання БВПД, було прийнято **2 802** рішення про надання БВПД та надано **2 285** доручення адвокатам та **1 342** накази штатним працівникам (представництво клієнта в суді або оформлення процесуальних документів). По **93** письмовим зверненням було надано відмову у наданні БВПД.

Діаграма 3. Стовпчаста діаграма щодо поквартальної кількості зареєстрованих звернень клієнтів

Діаграма 4. Кругова діаграма щодо розподілу розглянутих звернень клієнтів за звітний період

Поквартальну інформацію щодо кількості зареєстрованих та опрацьованих звернень клієнтів в розрізі місцевих центрів дивись у Таблиці 2 та 3.

Таблиця 2. Інформація щодо кількості зареєстрованих звернень клієнтів в розрізі МЦ

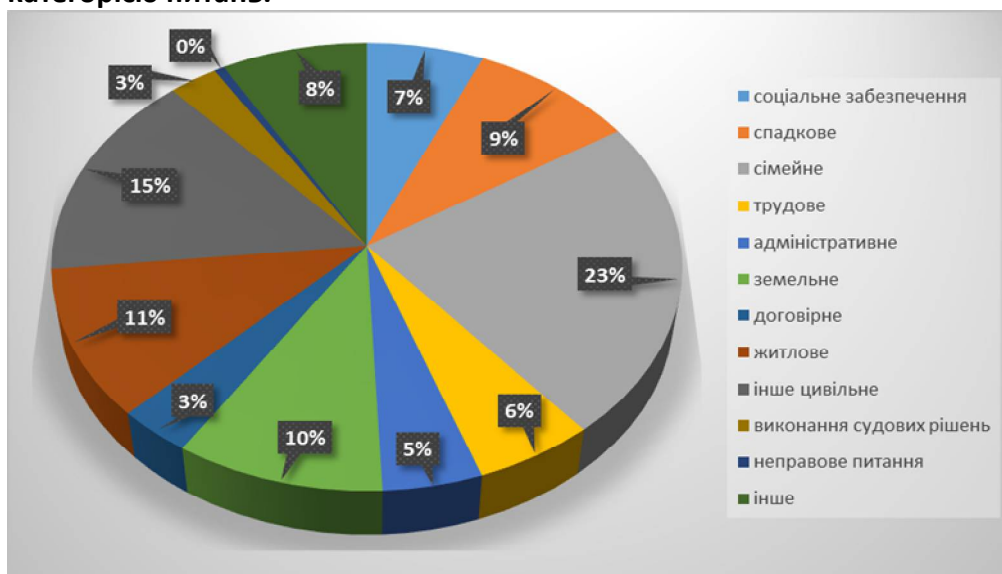
№ з/п	Перелік місцевих центрів	Кількість зареєстрованих звернень				
		I квартал 2019 року	II квартал 2019 року	III квартал 2019 року	IV квартал 2019 року	Разом за 2019 рік
1	Голованівський МЦ	1912	1508	1686	1593	6699
2	Кропивницький МЦ	1765	1564	1495	1830	6654
3	Олександрійський МЦ	1655	1584	1547	1444	6230
	Разом за всіма місцевими центрами	5332	4656	4728	4867	19583

Таблиця 3. Інформація щодо результатів розгляду звернень клієнтів в розрізі МЦ за звітний період з наростаючим підсумком.

№ з/п	Перелік місцевих центрів	Кількість зареєстрованих звернень	Кількість наданих правових консультацій	Кількість отриманих письмових звернень про надання БВПД	Кількість рішень про надання БВПД	Кількість виданих доручень надання БВПД адвокатам/штатним юристам
1	Голованівський МЦ	6699	6287	413	404	129/291
2	Кропивницький МЦ	6654	5468	1235	1255	913/437
3	Олександрійський МЦ	6230	3785	951	1127	849/294
	Разом	19583	12481	2599	2786	1891/1022

Протягом 2019 року клієнти зверталися частіше з наступних питань: сімейного **4511** (23%), іншого цивільного права **2965** (15%), житлового **2109** (11%), земельного **1921** (10%), спадкового **1827** (9%), з інших питань **1609** (8%), соціального забезпечення **1289** (7%), трудового **1105** (6%), адміністративного **918** (5%), договірної **679** (3%), з питань виконання судових рішень **538** (3%), та з неправових питань **112** (0%).

Діаграма 5. Кругова діаграма щодо розподілу клієнтів за звітний період з наростаючим підсумком за категорією питань.

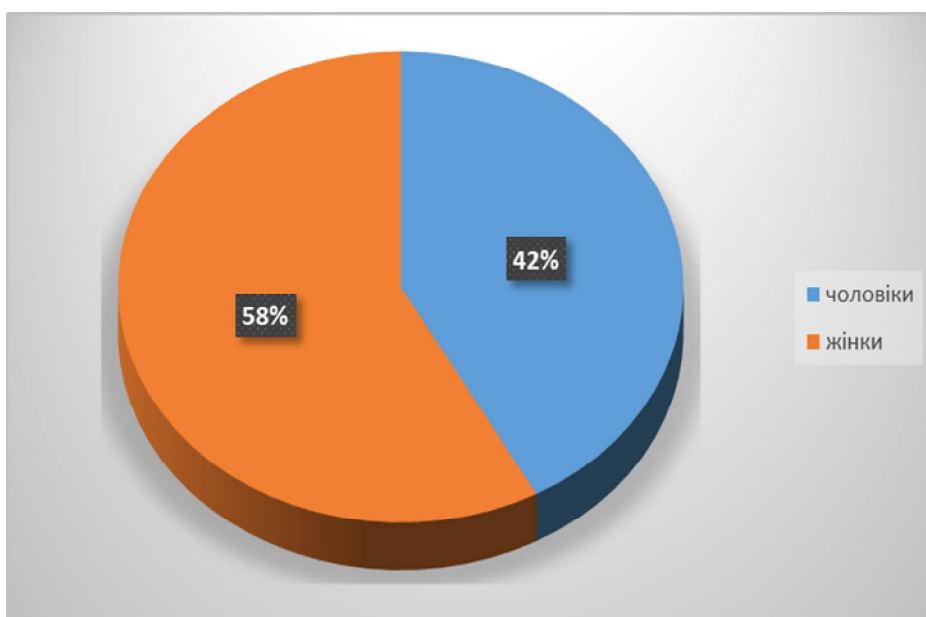

Квартальну інформацію щодо розподілу кількості опрацьованих звернень клієнтів за предметом звернення в розрізі місцевих центрів дивись у Таблиці 3.

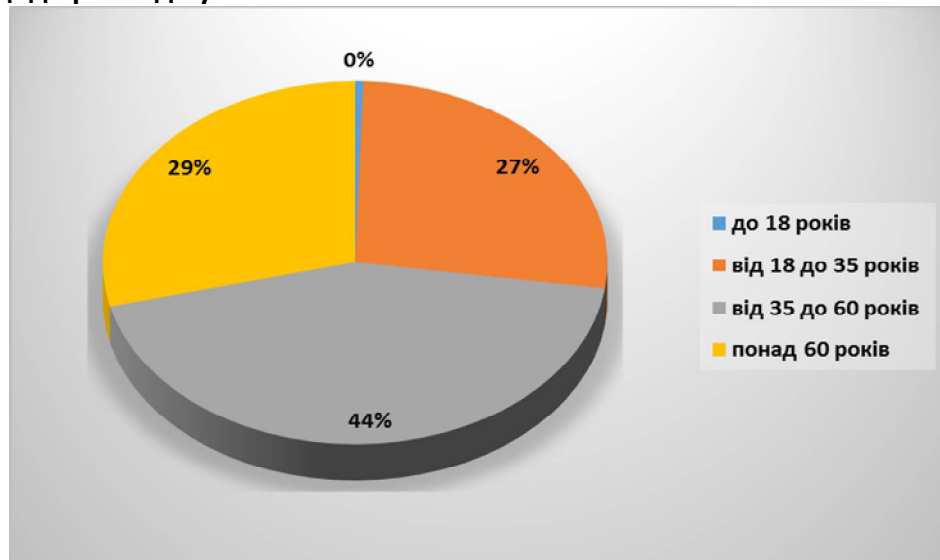
Таблиця 4. Інформація щодо розподілу кількості опрацьованих звернень за категоріями питань

№ з/п	Категорія питань звернення	Кількість опрацьованих звернень				
		I квартал 2019 року	II квартал 2019 року	III квартал 2019 року	IV квартал 2019 року	Разом за 2019 рік
1	Соціальне забезпечення	386	237	291	375	1289
2	Спадкове право	495	440	426	466	1827
3	Сімейне право	1258	1048	1057	1148	4511
5	Трудове право	286	274	243	302	1105
6	Адміністративне право	222	232	235	229	918
7	Земельне право	464	451	474	532	1921
	Договірне право	155	180	153	191	679
8	Житлове право	626	513	466	504	2109
9	інше цивільне право	728	751	758	728	2965
10	Виконання судових рішень	250	119	87	82	538
11	Неправові питання	21	37	31	23	112
12	Інші питання	441	374	507	287	1609
Разом		5332	4656	4728	4867	19583

Діаграма 6 щодо розподілу клієнтів за статтю

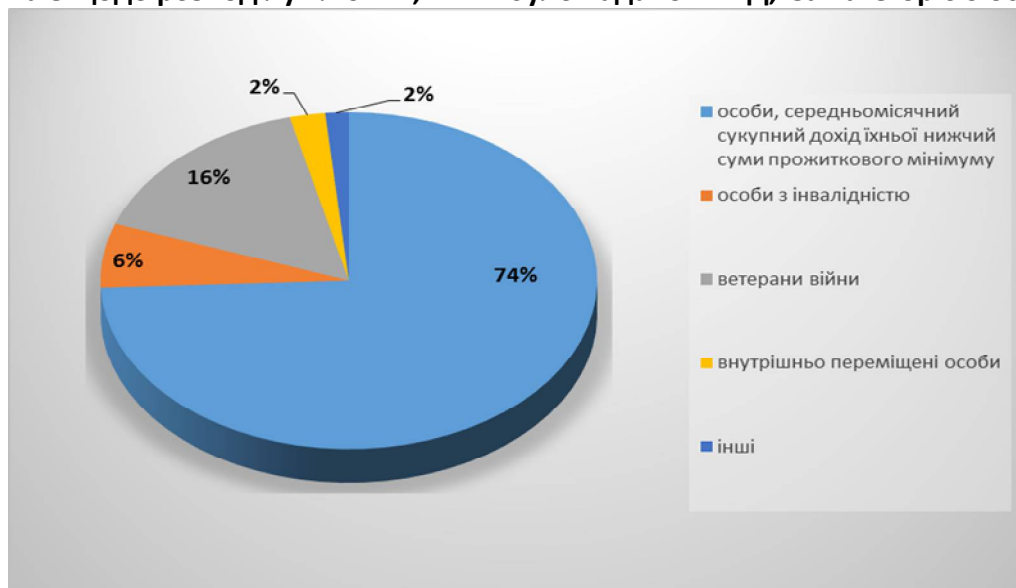

Діаграма 7 щодо розподілу клієнтів за віком

Щодо клієнтів, яким було надано БВПД, то за **2019 рік** найбільше позитивних рішень було прийнято по малозабезпеченим особам (середньомісячний дохід не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму) **2190** (74%), ветеранам війни **462** (16%), особам з інвалідністю **181** (6%), внутрішньо переміщеним особам **68** (2%) та інші **45** (2%).

Діаграма 8 щодо розподілу клієнтів, яким було надано БВПД, за категорією осіб

Крім цього, місцевими центрами в тому числі бюро правової допомоги протягом 2019 року було:

- здійснено **320** виїздів мобільних пунктів та забезпечено діяльність **263** дистанційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги;
- загальна кількість осіб, яка звернулася за отриманням консультації та роз'яснень з правових питань під час виїздів мобільних та діяльності дистанційних консультаційних пунктів склала **1582** осіб, в тому числі **758** осіб звернулися за отриманням правових консультацій та роз'яснень до мобільних консультаційних пунктів та **821** особи до дистанційних пунктів доступу до БПД;
- надано методичну допомогу **92** органам місцевого самоврядування та установам - провайдерам БПД (громадських організацій, волонтерських рухів, юридичних осіб приватного права), з якими налагоджено співпрацю щодо надання безоплатної правової допомоги;
- розміщено у ЗМІ **1201** інформаційних матеріалів з питань надання БПД (в тому числі з урахуванням РЦ);

- проведено **1365** правопросвітницьких заходів.
- надано **5** клієнтам доступ до електронних сервісів Мін'юсту (в тому числі з урахуванням РЦ).

Поквартальну інформацію щодо зазначених показників діяльності в розрізі місцевих центрів дивись у таблицях 5-11.

Таблиця 5. Інформація щодо кількості здійснених виїздів мобільних та функціонуючих дистанційних пунктів доступу до ПБД в розрізі МЦ

№ з/п	Перелік місцевих центрів	Загальна кількість виїздів мобільних та діючих дистанційних пунктів доступу до БПД/кількість осіб, що скористалися їх послугами				
		I квартал 2019 року	II квартал 2019 року	III квартал 2019 року	IV квартал 2019 року	Разом за 2019 рік
1	Голованівський МЦ	37/106	86/210	109/228	98/162	330/706
2	Кропивницький МЦ	33/47	48/71	33/69	45/148	159/335
3	Олександрійський МЦ	39/181	42/126	42/125	35/109	158/541
	Разом по регіону	109/334	176/407	184/422	178/419	647/1582

Таблиця 6. Інформація щодо кількості випадків надання методичної допомоги органам місцевого самоврядування та установам провайдером БПД, з якими налагоджено співпрацю щодо надання безоплатної правової допомоги в розрізі МЦ

№ з/п	Перелік місцевих центрів	Кількість випадків надання методичної допомоги				
		I квартал 2019 року	II квартал 2019 року	III квартал 2019 року	IV квартал 2019 року	Разом за 2019 рік
1	Голованівський МЦ	0	0	15	30	45
2	Кропивницький МЦ	1	0	11	12	24
3	Олександрійський МЦ	0	0	11	12	23
	Разом по регіону	1	0	37	54	92

Таблиця 7. Інформація щодо кількості розміщених у ЗМІ інформаційних матеріалів з питань надання БПД (в тому числі РЦ)

№ з/п	Перелік місцевих центрів	Кількість інформаційних матеріалів, розміщених у ЗМІ				
		I квартал 2019 року	II квартал 2019 року	III квартал 2019 року	IV квартал 2019 року	Разом за 2019 рік
1	Голованівський МЦ	160	125	67	56	408
2	Кропивницький МЦ	83	63	95	84	325
3	Олександрійський МЦ	117	131	105	115	468
4	Регіональний центр	50	52	72	68	242
	Разом по регіону	410	371	339	323	1443

Таблиця 8. Інформація щодо кількості проведених правопросвітницьких заходів в розрізі МЦ

№ з/п	Перелік місцевих центрів	Кількість проведених правопросвітницьких заходів				
		I квартал 2019 року	II квартал 2019 року	III квартал 2019 року	IV квартал 2019 року	Разом за 2019 рік

1	Голованівський МЦ	144	121	157	213	635
2	Кропивницький МЦ	59	70	63	98	290
3	Олександрійський МЦ	151	106	76	107	440
	Разом по регіону	354	297	296	418	1365

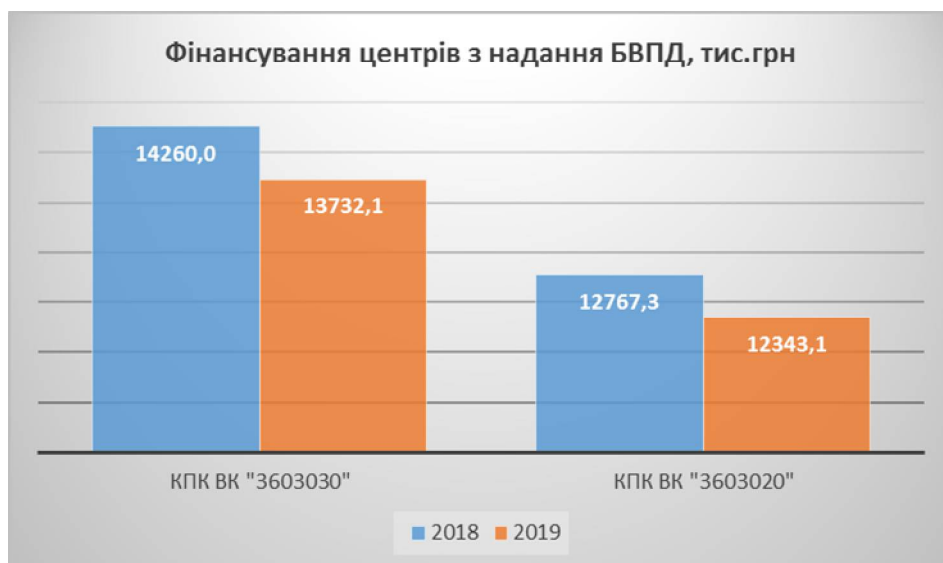
Таблиця 9. Інформація щодо кількості клієнтів, яким надано доступ до електронних сервісів Мін'юсту (в тому числі РЦ)

№ з/п	Перелік центрів	Кількість клієнтів, яким надано доступ до електронних сервісів Мін'юсту				
		I квартал 2019 року	II квартал 2019 року	III квартал 2019 року	IV квартал 2019 року	Разом за 2019 рік
1	Голованівський МЦ	0	0	1	1	2
2	Кропивницький МЦ	0	2	0	0	2
3	Олександрійський МЦ	0	0	0	0	0
4	РЦ	0	0	0	0	0
	Разом по регіону	0	2	1	1	4

Розділ III. Оплата послуг адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу.

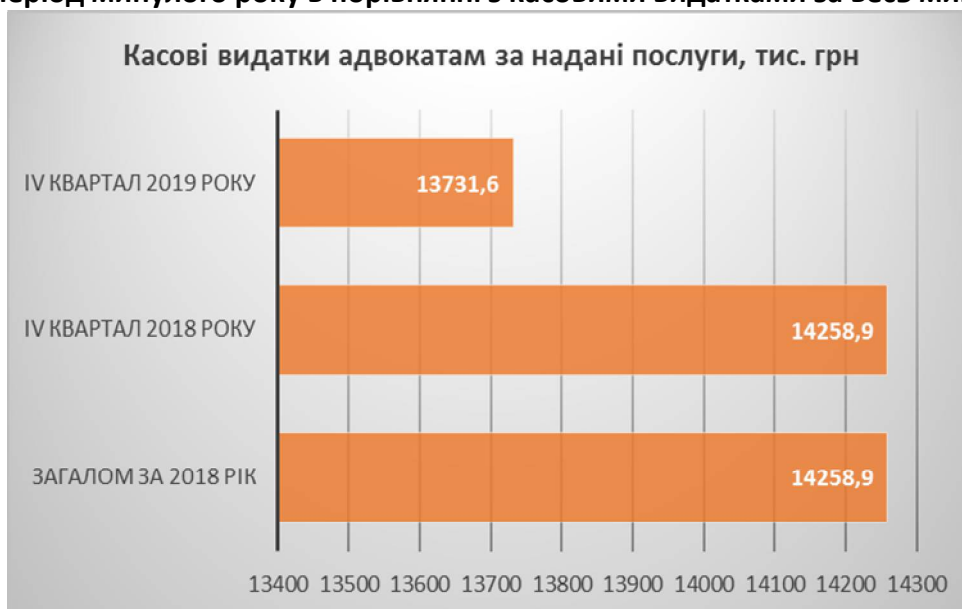
З 01.01.2019 року по 31.12.2019 року центри з надання БВПД у Кіровоградській області були фактично профінансовано на **12343,1** тис. грн. за бюджетною програмою КПКВК 3603020 «Забезпечення формування та функціонування системи безоплатної правової допомоги», що становить 100 % від передбачених кошторисом видатків на даний період, та на **13732,1** тис. грн за бюджетною програмою КПК ВК 3603030 «Оплата послуг та відшкодування витрат адвокатів з надання БВПД», що становить 100 % від передбачених кошторисом видатків на даний період.

• **Діаграма 9. Стовпчаста діаграма щодо фінансування центрів з надання БВПД за двома бюджетними програмами за звітний період в порівнянні до аналогічного періоду минулого року**

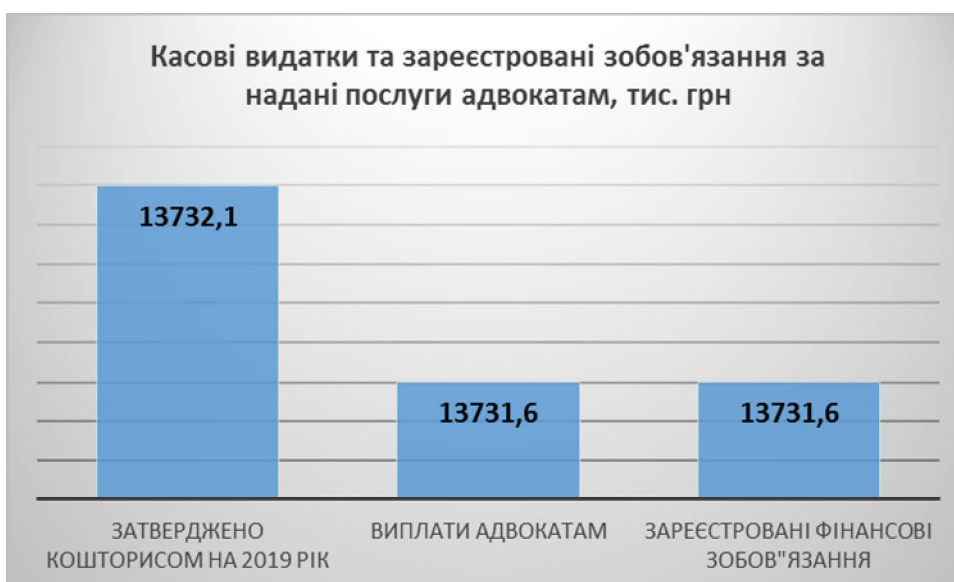

З 01.01.2019 по 31.12.2019 року касові видатки на оплату послуг адвокатів за надання БВПД становили **13731,6** тис. грн. Обсяг зареєстрованих фінансових зобов'язань за надані послуги адвокатів станом на 31.12.2019 року становив **13731,6** тис. грн. Кредиторська заборгованість перед адвокатами на кінець звітного періоду відсутня.

• **Діаграма 10.** Столпчаста діаграма співвідношення касових видатків на оплату послуг адвокатів за звітний період поточного року з наростаючим підсумком до касових видатків за аналогічний період минулого року в порівнянні з касовими видатками за весь минулий рік

• **Діаграма 11.** Столпчаста діаграма співвідношення касових видатків на оплату послуг адвокатів та зареєстрованих фінансових зобов'язань за звітний період поточного року з наростаючим підсумком до річного кошторису на звітний рік

Так, з 1 січня по 31 грудня 2019 року касові видатки на оплату послуг адвокатів по дорученням по кримінальним провадженням становили 11029,1 тис. грн що становить 80,6 % від загальних касових видатків по даній бюджетній програмі, а по дорученням по цивільно-адміністративним справам – 2653,8 тис. грн. (19,4 % відповідно).

Таблиця 10. Поквартальна інформація щодо розподілу видатків на оплату послуг адвокатів в розрізі категорій осіб по кримінальним провадженням та цивільно-адміністративним справам

№ з/п	Категорії осіб	Сума видатків на оплату послуг адвокатів, тис. грн				
		I квартал 2019 року	II квартал 2019 року	III квартал 2019 року	IV квартал 2019 року	Разом за 2019 рік
1	Захист за призначенням	303,5	3440,0	2632,0	2047,2	8422,7
2	Залучення до окремої процесуальної дії	5,0	33,4	26,0	39,8	104,2
3	Адміністративне затримання/адміністративний арешт	1,1	14,3	31,5	21,7	68,2
4	Кримінальне затримання/тримання під вартою	93,6	864,6	724,2	514,2	2196,6
5	Цивільні/адміністративні справи (особам, зазначеним у пунктах 1,2,8-12 статті 14 ЗУ "Про БПД", місцеві центри)	68,9	945,8	849,9	789,2	2653,8
6	Засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військово-службовців або обмеження волі	0,4	40,0	50,2	42,9	133,5
7	За ухвалою суду у кримінальних провадженнях щодо продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією), або у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПКУ	0	41,1	10,2	52,2	103,5
8	Разом	472,5	5379,2	4324,0	3507,2	13682,9